

MAGYAR LAJDA

3 lei

Posta postalá plátitá in nu
aprobáril Dir. Gen. PTT N

UNGARIA

Disztér 1-2.

BUD.

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Pál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 180 (1622) szám * Szombathely, 1937 szeptember 11

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Az olasz és a német kormány elutasító válasza a földközi-tengeri értekezlet meghívójára

Az olaszok kifogásolják az orosz szovjetkormány meghívását. — A németek szemrehányást tesznek, hogy a Leipzig elleni bombázások az angol és francia kormányok nem tanúsítottak együttérzést

Rómából jelentik: Csütörtök délután két óraker között annak a válaszjegyzéknek szövegét, amelyet az olasz kormány a földközi-tengeri értekezletre szóló meghívásra adott. A válasz három pontból áll és a következőket tartalmazza:

— A fasiszta kormány a földközi-tengeri eseményeket mindig azzal a figyelemmel követte és követi, amelyet tőle, mint közvetlenül érdekelt földközi-tengeri hatalomtól a tenger békeje és biztonsága érdekében elvárhatnak. Ezért az olasz kormány kedvezően fogadta az elő híreket, amelyek az értekezlet összehívásáról szóltak, s

kedvező választ akart adni a meghívásra, habár a „Leipzig” bombázása esetében hasonló kezdeményezés nem történt.

Időközben azonban új tény adódott. Szovjet-Oroszország római nagykövetsége jegyzéket terjesztett elő, amelyben Olaszországra akarja hárítani a felelősséget a Földközi-tengeren történt torpedótámadásokért. Ez a vádemelés, melyet az olasz kormány a legerélyesebben visszautasított, az utolsó pillanatban új és súlyos tényezőt vetett a helyzetbe és az olasz kormánynak meg kellett változtatnia hangulát a tervbevett értekezlet tekintetében. Természetes ugyanis, hogy

a fasiszta kormány nem adhat megfelelő választ a meghívásra addig, míg ez az incidens kielégítő elintézését nem nyer. Egyébként is a szovjetnek az értekezletre történt meghívása ellen bizonyos fenntartásokkal kell élni.

— Olaszország nem akar elmulasztani semmit sem, ami a jelenlegi helyzet orvoslására alkalmas lehet. Fölvette tehát magában azt a kérdést, miként lehetne mégis az érdekelt hatalmak között eszmecsere kezdeni és arra a következtetésre jutott, hogy a kérdést

a londoni benemavatkozási bizottságban megfelelően le lehetne tárgyalni. Ilyenformán nem kellene külön értekezletet tartani és megvolna az az előnye is, hogy

egyetlen közvetlenül érdekelt hatalmat sem kellene a megbeszélésből kizárni, tehát Lengyelországot és Portugáliát sem.

— Az olasz kormány nem kételkedik abban, hogy az angol és francia kormány megérti azokat az okokat, amelyek Olaszországot erre az állásfoglalásra bírják — és kész Németországgal együtt a fentemlített megoldás elősegítésében résztvenni.

A NÉMET KORMÁNY EGYÜTTÉRZÉSE AZ OLASZ KORMÁNNYAL.

A német birodalmi kormány szintén átadta válaszáat az értekezletre szóló meghívásra. A német jegyzék hangoztatja, hogy Németország örömmel fogadná, ha a Földközi-tenger rendje szempontjából az érdekelt hatalmak között sikerülne megegyezést létesíteni, de az angol és francia kormány magatartása a „Leipzig” esetében nem bátorítja fel a német kormányt arra, hogy bizalommal nézzen az ilyen megállapodások elé. A „Leipzig” esetében ugyanis sem az angol, sem a francia kormány nem tudta rászánni magát arra, hogy csak a legminimálisabb szolidaritást is tanúsítson. A német kormány nem hagyhatja szó nélkül azt, hogy a szovjet-kormány Olaszországgal szemben emelt vádak és nem lehet várni azt, hogy résztvegyen az értekezleten mindaddig, míg ez az incidens kielégítő elintézését nem nyert. A német kormány ezért Olaszországgal egyetértve azt javasolja, hogy a földközi-tengeri biztonság kérdésének megtárgyalását és megoldását bízzák a londoni benemavatkozási bizottságra.

A franciák lázasan készülnek a földközi-tengeri értekezletre

Lebrun elnökle a alatt állami tanács foglalkozott az értekezlet kérdéseivel

Párizsból jelentik: Német- és Olaszország elutasító válasza ellenére az előkészületek a földközi-tengeri értekezletre lázasan folynak. Az értekezlet péntek délután 5 óraker ül össze Nyonban. Itt azonban az értekezlet csak a megnyitó és záró ülését tartja, a tulajdonképpeni tanácskozást Genfben folytatják, mert a résztvevő államférfiaknak jelen kell lenniük a Népszövetség ülésén is. A konferencia egyetlen tárgypontja: egyezmény-tervezet, melynek

lényege, hogy a nemzetközi hajójáratok számára meghatározott zónákat állapítsanak meg a Földközi-tengeren és ezekben a zónákban a tengeralattjárók csak a víz felszínén tartózkodhatnak. Minden tengeralattjárót, mely a víz alatt halad, felelősségre kell vonni. Ellenkező esetben a zóna védelmére kirendelt hadihajóknak jogukban áll támadást intézni ellenük.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Az örök élet, a neandervölgyi ember és az ugorkaszegzen...

Írta: Dr. Nagy András

Ha mint az emberekre, úgy a sajtór... könyvekre, újságokra is várna valahol fellebbezhetetlen és csalhatatlan örök ítélet, olyan, melynek tükrében megláthatná a felelősséget, melyet viselt, a lehetőségeket, melyeket jó irányban értékesíteni elmulasztott, a károkat, melyeket könnyelműség, tájékozatlanság, rosszhiszemű célzatosság vagy egyszerűen üzleti számítás miatt okozott: féltős, hogy nagyon kevés nyomtatvány látna napvilágot és abból a betűtengerből, mely naponta mint szüretlen víz önti nyakon az emberiséget, aligha maradna gyéren folydogáló csermelyecskére való...

A felelősség tudata, a gerincesség, a komoly tájékozatlanság és mindenek felett a jóhiszeműség és magasabb célok fair szolgálatának szándéka — fájdalom — nagy általánosságban távol áll a napisajtótól. Szerencse, hogy akadnak kivételek, olyan „igazak”, kiknek kedvéért kegyelem jár a bűnösöknek is. De mit kezdünk a bűnösökkel, kik védettségük biztonságában nem szűnnek meg napról-napra károkat okozni, olyan károkat, melyeket helyrehozni a jó sajtó nem képes, mert utóbbi a jószándékú, felelősséggel és következetességgel élő emberek kis csoportjához szól, nem a felelőtlen milliókhoz — és mert előbbi eszközeiben sem olyan kényesen világatos, mint a komoly sajtó elit-emberei...

*

Az ugorkaszegzen még nem mentség, hogy kezdők ölték magukra hétpróbás publicisták komoly köpönyegét és félreértett (vagy szándékosan félremagyarozott?) („tudományos”) tényekkel maszlagolják a nyári melegben gondolkodni különben is lusta olvasót. A nyájas olvasót, kinek egyébként is lelkiismeretlensége a könnyenhiús, hiszen ha komoly kritikával kívánna tájékozódni, akkor nem a napisajtóból szedné ismeretei anyagát. Régi és nagymúltú napilapunk, az „Ellenzék” is egyik közelmúlt időbeli számában „szencziós” riportot közöl: „Az örök élet küszöbéhez érkezett el az emberiség” címmel. Nem láttuk a cikkben említett Carrel-Lindberg-féle laboratóriumot, így nem tudhatjuk, mit dolgoznak ottan, — de a cikkben említett kísérletekhez hasonlókról nagyon régen tudunk anélkül, hogy — mint a cikk írója — messzemenő következtetéseket vontunk volna le belőlük. (Az orvosok általában óvatosabbak az élettani kísérletekből levonandó tanulságok tekintetében, hiszen nekik a szak tudás nehezen átléphető korlátokat állít.) Egyáltalán nem kizárt, hogy a Lindbergh-Carrel-féle kísérletek életben tartanak, sőt továbbfejlődésre bírnak élő szervezetek kívül is állati petefészket, hiszen erre a tudományos életben számtalan példa van. De a kioperált és mesterségesen életben tartott szervből fejlődő új sejtek keletkezése csak húszéves újságíró-önkéntesek fésületlen és tudománytól fel nem szántott képzeletében jelentheti „az élet mesterséges kezdetét” a lombik belsejében. Ahelyett, hogy helyesen értelmezve a keresztény, vagy ha jobban tetszik: pasteuri elv: „omnis cellula ex cellula, sejt csak sejtből származik” törvénye újabb bizonyítékát látna benne, mert hiszen a lombikban keletkezett sejt tulajdonképpen nem

egyéb, mint megelőző élő szerv élő sejtjeinek le-
származottja. A pasteur elv nem tetszik sokak-
nak, mert az első élő sejt keletkezése elé szük-
ségszerűen kívánja a Teremtő létét. A lombik
belsejében előállítandó élő sejt évtizedek ma
már lezajlott harcának volt soha el nem érhető
vágyalma. A tudományos irodalom már nem
is foglalkozik vele, de a napisajtó ifjú titánjai
annál szívesebben. Különösen ha ezzel a nyá-
jas olvasót előre meghatározott és humanista-
progresszív köröknek kedves irányban tájékoz-
tathatják, ha hamis beállítások segítségével is...

Hogy az a bizonyos tyúk-szív már 20 éve
dobog, hogy a lemetszett szívizom-darabka kü-
lön is rángatózik, ezek olyan özönvízelőtti kí-
sérletek, melyeket minden másodéves, éle-
tani szigorlata előtt sápadó orvostan-
elemi ismeretei birtokában elfúj és megmagya-
ráz anélkül, hogy ebből bármilyen következtet-
ést vonna. *Elemi fokú élettani tények alapján
halhatatlanságról, örök élet kezdetéről, csodáról*
beszéli, ezt az óceánrepüléséről, szomorú em-
lékü gyermekrablási peréről híres sokoldalú
gentleman nevével támasztani alá (vajjon
ő maga tud-e e kísérletekről?) hogy *cáfolatul
szolgáljon a teremtés tanára*: lehet anyaghiány
esetén megengedett szerkesztési fogás, de
minden bizonnyal az újságírás gyenge teljesít-
ményei közé tartozik, melyet előkelő és régi
újság csak akkor enged meg magának, ha kü-
lön céljai vannak vele, vagy ha — dormitavit
bonus Homeros...

A harminckilencedik évét taposó Tolnai
Világglapja, (mely a gondolkodásra lusta és
könyvtől irtó embereknek hagyományos
világkép-alakítója) ezévi 34. számában az *ös-
emberről* értekezik írásban és képen, több
mint két oldalon keresztül. Nem tudjuk, mit
akar vele. A *majomelméletet újítja fel*. Tudom-
ányos vita tárgya szerinte csak akörül forog,
hogy az ember ugyanattól a majomtól, vagy a
különböző emberfajok különböző majomfajtak-
tól származnak-e. De a majom-leszármazás bizo-
tos! Nem tudja vajjon a népszerű „Tolnai”,
hogy a majomelmélet a tudományos kutatás
előtt (nem mondjuk: a keresztény tudomány
előtt, hiszen ez neki úgy sem imponálna) leg-
alább jó néhány évtizede halott? Hogy ma azt
mondja az embertan: ha volt is az embernek

egyszerűbb, kezdetlegesebb őse, az mindig em-
ber volt, a majom pedig majom, mióta a világ
áll, és ha vannak is a kettő között bonciani
hasonlóságok (minden emlős állat szervezete
többé-kevésbé hasonlít az emberi szervezet-
hez!) azt a különbséget, ami az embert mind-
egyiktől elválasztja és emberré teszi, hogy t. i.
lelke van, nem lépte át soha teremtett lény...
Ha nem elég a kereszténység, legalább az indi-
viduálpszichológia meggyőzhetne a *lélek léte-
zéséről*, melynek létrejöttére semmiféle trans-
formizmus vagy mutáció nem ad lehetőséget,
ha mibenléte, céljai természettudományos alap-
pon nem is magyarázhatók meg... Ezt nem
tudja, vagy nem akarja tudni a Tolnai; abban
reménykedik, hogy a komoly tudomány nem
olvassa vagy nem áll ki vele vitatkozni, hogy a
keresztény sajtó mártírokhöz illő türelemmel
ezt is le fogja nyelni.

Itt nem lehet ugorkaszegont hozni fel-
mentségül. A Tolnainál ez nem olyan fontos,
különben a Tolnai — főszereplő is éppen
ilyen. Itt csak *tájékozatlanságot vagy rossz-
hiszemiséget* lehet gyanítani, legjobb esetben
a *példányszám* szentségét... Utóbbi magya-
rázhatja meg, hogyan fér el ugyanabban a lap-
példányban Szent István király méltatása és
pár oldallal tovább a legsötétebb *anyagelvűség*
magától értetődő természetességgel hirdett
majomelmélete.

*Öntudatos keresztény társadalomban ilyesmi
lehetetlen volna.* A „nagyközönségnek” (mely
fogalom az orránál tovább nem látó, tehát or-
ránál fogva vezethető kispolgárt összegezi)
mindegy, mit olvas, csak betű legyen, mellyel
kellemesen eltelnek az „egyébre fel nem hasz-

Csaba Margit dr.:

Amit a fiatalasszonynak tudnia kell

Az élet legkényesebb, de egyszersmind legfon-
tosabb problémáit tárgyalja ebben a könyvben
a katolikus erkölcsstan és az orvostudomány
világánál az orvosnő szerző. Márton Lajos
rajzaival. 145 oldal. Fűzve 125 lel.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

A vén kujon

Írta: Lázár István

Szél indult a havasok felől, lerázta a hársak
dérutott levelét, kopogtatott a házak ablakán s
besutogott a kulcslyukon. Szállingózott a hó. Ha-
rászfércek hullnak az égből. A jegyzőné őtibe
fektette himzörámáját s kerekre nyitott szemmel
nézett ki a téli világba.

— Istenem, a gyermekek... Meleg ruha kel-
lene!

A gyermekek vidáman hancuroztak a szom-
széd szobában. A jegyző a dívány sarkában pi-
pázott.

— Bizony, — eregette a füstöt tűnődve.

— Se ruhájuk, se cipőjük s nekem sincs ka-
bátom — folytatta az asszony szomorúan. — Szé-
gyen a faluban...

— Kevés a jövedelmünk — fészkelődött a
jegyző. — De holnap vagy holnapután pénzt ka-
pok és akkor...

— Az asszony fölugrott a kályha mellől s az
ablakhoz sietett.

— Nini, Késmárkyné!

Szép fekete asszony volt. Prémbundája re-
mek. Elsétált az ablak alatt s kacér pillantást ve-
tett az ablakra, aztán tovament nagykényesen.

— Olyan, mint valami grófné! — nézett utá-
na a jegyzőné szomorúan. — És milyen drága
bundája van! Vajjon miből telik neki ilyen cico-
mára?

A jegyző megrezzent.

— Azt már nem tudom... — és beleburkolód-
zott a pipafüstbe.

— Mindenkiem telik, csak nekünk nem —
sóhajtott az asszony. — Megérem-e, hogy valaha
olyan bundám legyen, mint Késmárkynénak?

— Még neked is lehet... — mormogta kedvet-
lenül.

Az asszony megsajnálta.

— Nem is kéne olyan drága, csak valami egy-
szerű, hogy legalább kimehessek. Most öt ezren-
deje vetjük a kabátomat, kopott már és színe-
hagyott.

A jegyző letette tájképipáját.

— Ne busulj — cirógatta meg az arcát. —
Holnapután lesz! Beméssz a gyermekekkel a vá-
rosba és megveszed, ami kell...

Átment a községházára. Jobb, ha aktát intéz,
sem mintha ilyen kényes dolgokról diskurál. Le-
ült a karosszékebe és elgondolkozott. Valamelyes
felhő borongott a homlokán.

— Esküdtölgár, hívja át a bírót!

Átjött a bíró, tárgyalts vele négy szemkört s
déli harangszókor hazament.

— No, feleség, megvan a pénz!

A jegyzőné szeme fölragyogott.

— De vajjon elég lesz-e ez?

— Nem valami sok, Nem kaptam többet.
Oszd be valahogy... Legfeljebb adós maradsz. Es
elsajén kifizeted...

Öröm kerekedett a jegyzői házbán. A gyerme-
kek táncoltak és daloltak. Reggelre a havazás el-
állt, a szél elverte a hófelhőket. Jött a szekeres s
a jegyző a féderes ülésen pokrócba csavarta há-
rom gyermekét.

— Végy magadnak is valami jó meleg kabá-
tot — szölt a feleségéhez. — Nem baj, ha több is
lesz a tartozás...

Nekifutamodott a két mokány gebe, a hideg
rózsát csókolt a gyermekek arcára, orruk kivörös-
södött, mint a kicsi borspaprika, de nem fáztak,
mert öröm melegengette szívüket. Tizenegy felé ki-
sütött a nap. Ekkorra már a város alatt jártak.
Nézte a jegyzőné a három boldog gyermeket s fá-
radt szemében öröm rezzent. Jó lesz neki valami
olcsó kis kabát is, csak a gyermekeknek legyen
jobb s melegebb ruhája...

Delet sem harangoztak, már megvette a há-
rom pár cipőcskét. Milyen büszkén tipegnek mel-
lette az apróságok! Áhitatosan léptek a ruhás-
boltba. Az örmény eléjük szaladt.

— Kezét csokolom... ah, a kicsikék! Persze,
itt a tél... méltóztassanak... Mivel szolgálhatok?

— Valami jó meleg, finom ruhácska kellene
a gyermekeknek...

Előadták a legszebb holmit, az örmény égis
magasztalja. Meg is alkudtak nagynehezen s a
gyermekek boldogan nézegették magukat a nagy
tükörben. Alig ismertek egymásra.

— Persze, nagyságod a maga számára most
semmit sem parancsol.

— De igen. Nekem is kellene egy télikabát...

nálható” percek. De a *keresztény közönség
megkívánhatná*, hogy ha már veszi és olvassa,
ne kapjon a *nekiszóló tömjén* után azonnali
cáfolatképpen *ellenfeleinek szájaize szerint való*
tévélygéseket, ami más szóval annyit jelent,
hogy *őt sem tekintik többnek*, mint egynek a
45 newyorki szekta közül, melynek — mint-
hogy népes és jó fizető — kedvében kell járni,
de nem annyira, hogy ez elriassza az ellenvéle-
mények híveit!

Nem, az üzleti cél, a példányszám nem
mentség erre. A robbanófélben levő XX. szá-
zad második negyedében *elvek* küldenek
harcba egymás ellen népeket; csodálatos,
ugyanakkor színvonalatlan szellemi közle-
tünkről szegénységi bizonyítvány, hogy az *el-
vtelen szabadelvűség* ez utolsó mohikánja, ön-
magukba rozzant aggok fogatlan szórakozása,
a jó öreg Tolnai még mindig él és az említett-
hez hasonló világnézeti salto mortalekban
nem töri ki a nyakát...

Ismétlem: *szervezett és öntudatos keresz-
tény társadalomban ez lehetetlen volna!*

Erdemes beszélni a sajtó felelősségéről?
Nem. Nincs kinek. A közönség nem érti, a
sajtónak (nagyreszének) nem érdeke tudomá-
sul vennie. *Elvek vagy elvtelenség* kormányoz-
zák — végeredményben egyre lyukadnak ki,
mikor az anyagelvűség felelőtlen hirdetésével
a *kereszténységen kell útni* hatalmasat ott, ahol
legjobban fáj: a kereszténynek nevezett közön-
ség tudatában.

Kiáltó példák mellé sok apró, más, kisebb-
nagyobb mellőfogásoknak, rosszhiszeműségek-
nek, mellőzéseknak sorozatát lehetne más
sajtótermékekkel felsorolni. Minek? Itt nem
az a probléma, hogy ilyen tények előfordulhat-
nak, hanem inkább az, hogy a *keresztény kö-
zönség nem veszi észre az ellene irányuló tá-
madást*, sőt pártolja és okul rajta. A *következ-
ményekért* nem ők a felelősek, a maguk útjait
járó *támadók*, hanem visszamenőleg azok, akik
csupa lustaságból nekik engedték át a kor-
mányt, a szellemi irányítást a múltban — és
most a *felelősség a miénk*, kik késünk vissza-
ragadni azt a kezünkben levő eszközökkel...
*Csatavesztésért sohasem a győztes támadót kell
felelősségre vonni, hanem a vesztest, ki gyenge
volt ellenállni...*

— Télikabát? — lepődött meg az örmény. —
Hiszen a jegyző ur már vett...

— Mit?

— Egy bundát.

— Kinek?

— Nagyságodnak.

A jegyzőné elámúlt.

— Nekem? Nekem nem... Összetéveszt vala-
kivel.

— Dehogy téveszttem! Talán csak ismerem a
jegyző urat? Segéd ur! Hozza ide annak a bun-
dának a párját, melyet a jegyző ur megvett.

A segéd a bundát előhozta.

— Ez az, kérem.

Azt hitte a szegény asszony, hogy abban a
helyben öszeeszik. Megfogódzott a pudri szélében.
Hiszen ez a Késmárkyné bundája! Szerencsére új
vevő érkezett, az örmény eléje szaladt s nem lát-
ta meg a lelke vergődését.

— Istenem, hát ő vette Késmárkynénak? —
rettent föl benne a gondolat.

Nem adott hitelt a mende-mondáknak, hogy
az ura és Késmárkyné egyetértének, most azon-
ban világosan látja és megért olyan dolgokat is,
amiket eddig csak sejtett. Csendesesen pihogott
kinjában.

— Elveszi családjától a kenyeret. Gyermekel
rongyosak, mint az ágrólszakad: parasztok...
és... és...

Letörülte könnyét észrevétel nélkül és a boltos-
ra mosolygott.

— Mondtam, hogy tévedés... Az uram nem
nekem hozta, hanem Késmárkynénak... tetszik
ismerni?

— Hogyne!

— Megkérte az uramat, hogy vegye meg neki,
mert vendégei voltak s nem jöhettek a városba...

A segéd emlékezett valamire:

— Persze! Ezelőtt néhány nappal itt járt az
üzletben Késmárkyné öngyűsége és a bundát fel-
próbálta...

— Bocsánat, — csillant fel az örmény szeme.

— Azt hittem, hogy a nagyságod rész-re vette
meg a jegyző ur... Parancsol, nagyságos asszo-
nyom?

— Tessék csak a vevőt kiszolgálni. Addig
megnézem...

A franciák iázasan készülnek a földközi-tengeri értekezletre

(Tudósításunk folytatása az első oldalról).

A biztonsági zónákat olymódon állapítják meg, hogy se a spanyol, se az olasz felségjog alá tartozó vizeket ne foglalják magukba. Az egyezmény szövegét a résztvevő államok hozzájárulása után az olasz és német kormányoknak is tudomására hozzák.

Genfi angol és francia körök nem titkolják, hogy Olaszország és Németország távolmaradásával az értekezlet elvesztette politikai jelentőségét.

Párizsból jelentik: A francia kormány tagjai csütörtökön Lebrun elnökletével államtanácsot tartottak. Az államtanács Delbos előterjesztése alapján megadta az utasításokat a francia kiküldötteknek a földközi-tengeri értekezleten tanúsítandó magatartásra nézve. A küldöttséget Delbos vezeti, mint fődelegátus.

Eden angol külügyminiszter csütörtök este Párizsba érkezett és mielőtt folytatná útját Genf felé, megbeszélést folytat Delbossal az értekezlet ügyében. A két külügyminiszter együtt utazik tovább Genfbe.

AZ ANGOL SAJTÓ REMÉLI, HOGY OLASZORSZÁG ÉS NÉMETORSZÁG KÉSŐBB CSATLAKOZIK AZ ÉRTEKEZLETEN HOZANDÓ HATÁROZATOKHOZ.

Londonból jelentik: Londonban csalódást keltett, hogy Olaszország és Németország nem fogadta el a földközi-tengeri értekezletre szóló meghívást. A reggeli lapok véleménye szerint az angol kormány nagymértékben módosítja az értekezlet elé terjesztendő javaslatát.

A lapok azonban remélik, hogy a német és olasz kormány később csatlakozik az értekezleten hozandó határozatokhoz.

Párizsból jelentik: A „Matin“ római jelentése szerint olasz illetékes körökben kijelentették, hogy

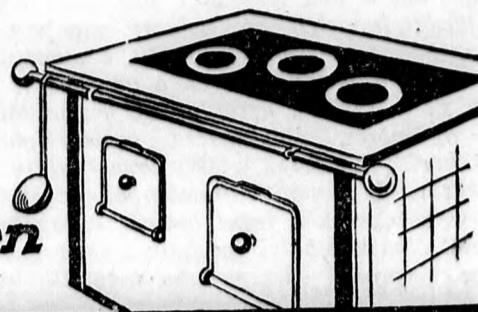
ha Moszkva megismétli vádjait Róma ellen, Olaszország kilép a londoni semlegességi bizottságból.

Ciano külügyminiszter több diplomata előtt kijelentette, hogy Olaszország egyelőre nem gondol a szovjet és olasz diplomáciai kapcsolatok megszakítására.

VIM

MINDENT TISZTÍT

átlagosan és kíméletesen

a tűzhely lapját is

Fővárosi román lap érdekes cikke a Magyar Párt országos nagygyűlésének határozatairól

A Dimineata szerint nem lehet sérelmesnek tekinteni, ha a magyarság az uralkodóhoz fordul panaszával és nem indokolt egyes román lapok emiatt történt felháborodása

Bucuresti. Saját tud. A „Dimineata“ mai száma foglalkozik a Sft-Gheorghe-i magyarpárti nagygyűlés határozataival. Eddig — írja a lap — a Magyar Párt majdnem minden nagygyűlésén az a felfogás uralkodott, hogy Genfben és más nemzetközi fórumok előtt kell a kisebbségi magyarságnak sérelmeit és tiltakozásait előterjeszteni. Ma eltiúnt ez a felfogás és a kongresszus elhatározta, hogy a magyar kisebbség panaszait tiszteletteljes emlékiratban II. Károly király elé terjeszti. A

Magyar Párt vezetőinek felfogásában a változás nyilvánvaló. Ahhoz a meggyőződéshez tértek meg, hogy a romániai népkisebbségek sorát Romániában kell eldönteni. Azért az emlékirat benyújtásának határozatát nem lehet sérelmesnek tekinteni s egyes román lapok felháborodása emiatt nem indokolt. Az uralkodóhoz benyújtott panasz nem jelent sem aláaknázó, sem elkülönítő irányzatot, hanem ellenkezőleg, lojális cselekedetet.

Megveszi! Őt illeti! Ő a felesége... Ő szenved és küszködik mellette!
De mégis valami lelki furdalást érzett. Drága! És miből fizeti meg? Mindegy! Megveszi! Boszuzot áll és jogot szerez...

— Fölpróbálok — szólt oda a segédnek.

A segéd ráadta. És a tükörbe nézett. Magas, karcsu alakjáról pompás ivben omlott le és hogy illett fiatal, halvány arcához! Olyan volt benne, mint valami hercegasszony! Az örmény elképedt.

— Nagyszerű! — lelkendezett elragadtatásban és a segéd is kontráztott neki. — Fejedelmi! Mintha csak részabták volna! Vegye meg, nagyéagos asszony! Ezt vegye meg, csak ezt...

Önmaga is meglepetve nézte karcsu termetet. Istenem, mit tesz a ruha! Az igénytelen jegyzőné helyett elegáns dámát látott a tükörben.

— Esküszöm, hogy gyönyörű! Vegye meg, nagyéagos asszony...

— Drága?

— Ez a bunda? Dupláját éri. Csak azért számított ilyen olcsón, mert a párját is a jegyző ur vitte el...

A jegyző ur vitet el... Szíven ütötte az asszonyt.

— Méltóztassék megnézni, milyen kidolgozás! Ezer bunda között sem akad egy ilyen. És ha tudtam volna, hogy a másik nem nagyéagodnak kell, kétszeres árat kértem volna érte...

A jegyzőné a bundát levette. Miből fizetik ki? Ezt is a gyermekek érzik meg...

— Kérek csak egy olcsóbb kabátot — mosolygott szomorúan. — Ez drága nekem.

— Bocsánat, nagyéagos asszonyom, háborodott fel az örmény — ha Késmárkynének nem volt drága, akkor... Szólhatok őszintén? Egy ilyen szép és bájos urhölgynek nem is szabad mást viselnie.

Késmárkyné! A jegyzőné szívébe nyilallott. Eszébe jutott, hogy milyen hiú és büszkén pillogott a jegyzőlakra! Hogy nem szégyenli magát? Rettenetes... A bolos úgy könyörgött, mintha az életéért rimázkodott volna:

— Én mondom, vegye meg... Ne is tessék kifizetni, a jegyző ur majd elintézi... Csak vigye el... majd megegyezünk mi férfiak.

A három gyerek is hozzácsomfordált.

— Vegye meg, édes anyuka! — simogatták a bundát. — Olyan szép benne...

— Egy olyan urasszonyoknak, mint nagyéagod, nem szabad habozni! — szavalta az örmény lelkesen. — Hitemre, becsületemre, csak nagyéagodnak adom ilyen olcsón...

Gondolkozott, vívódott a jegyzőné, bele is sápadt, aztán bölintett hátortalanul.

— Megveszem...

Ugy gondolta szegényke, hogy a férfiaknak jobban tetszik a nő bundája, mint a lelke. Ha harc, legyen harc. Majd megváltik, ki lesz a szebb, ő e, vagy Késmárkyné, az egyfoma bundában.

Vissza kell hódítani az ura szívét, hiszen gyermekei vannak! Ki kell, hogy szabadítsa annak az asszonynak a kezéből — az apát. Majd megsegíti az Isten, valahogy csak kispórolja a bunda árát... Rendben van.

Foglalót adott. Evvel is kevesebb. Vett a maradék pénzből az urának egy skatulya finom dohányt. Csak akkor ijedt meg, amikor hazafelé indultak. Mit fog mondani, hogy ekkora kontót csinált... Semmit! Szót sem szólhat. De ha mégis szemrehányást tenne, akkor a bundát leveti szólnélkül s hazamegy az anyjához a három gyermekével...

Istenem, vajon nem semmisül-e meg a három szegény gyermek jövője és boldogsága? Szivszorongva szállt le a szekérről s beuhant hirtelen a házba. Nyomában jött a jegyző is a faluházából.

— No, gyerekek!

Egyszerre mutogatta mind a három, hogy milyen szép ruhája, cipője van.

— És te?

Állott előtte a bundában, haloványan állt. Szólmi sem tudott, csak hőkent valamennyire.

— Bundát vettél? — msoolygott zavartan.

— Igen.

Örömet szinlelt a kujon, vagy az is lehet, hogy csakugyan örült a bundának.

— Nagyszerű! Gyönyörű vagy benne. Mennyi volt?

Már magához tért.

— Valamivel olcsóbb... — nézett az urára szelid gunymosollyal.

— Nem értem...

— Dehogyanem!

A nótárius kivörösödött, mint a főtt rák.

— Olcsóbb. Nem értem... Minél olcsóbb?

— A Késmárkyné bundájánál...

A jegyzőnek vége volt.

— Hoztam neked egy skatulya dohányt, — vetett véget a kínos jelenetnek.

Odaadta, sőt meg is tetézte egy csókkal. Am hamar elíszkolt a jegyző ur a község házára. Csak esti csenditkor vetődött haza, akkor is olyan alázatosan és nyájasan, mintha nem is jegyző, hanem egy szegény, vándorlegény volna.

— Hazajöttél, édesem? — mosolygott rá kedvesen.

Eleget sirt délután. Mit csináljon a tettenért bűnösessel? Legokosabb, ha hallgat. Ez a férfiak legnagyobb büntetése.

Vacsorához ültek. A tekintetes asszony még a mézesetek alatt sem volt kedvesebb. Minden mozdulatából báj, minden pillantásából gyöngéd asszonyi figyelem s minden szavából szeretet sugárzott az urára, hogy a nótárius azt sem tudta, mitévő legyen.

Es így tartott ez az egész héten. Reggeltől-estig dalolt az asszony, hogy csengett a ház befe. Szép, meleg hangja át-áthallatszott a község házára is. Nagy a feje, busuljon a ló... A jegyző ur hűmmögött s valami nagy munkán napestig dolgozott. De furcsa! Ugy érezte, hogy a felesége közelében szinte megfiatalodik. Szeretett is volna úgy néha-néha a szoknyáján csücsülni, de nem mert...

Eljött a szombat. Azt mondta szombaton:

— Elmegyek a városba s kifizetem a bundát.

— Miből? — csücsögte a dalosmadár.

— Ebből, ni!

Kötegecske bankót mutatott.

— Honan vetted? — ragyogott ki az asszony lelke.

— A héten kerestem.

Napszentültekor hazajött. És csomagot hozott.

— Tessék...

— Mi van benne?

Kibontották.

— Jé!

Gyönyörű boás karmantyú volt benne. Eppen a bundához való...

Nina néni tanítása

*

Nevezük Nina néninek azt a tisztas öreg asszonyt, aki a mai lesorvadt gazdasági viszonyok között is, elég jó polgári módban él. Hogy miből, azt később elmondja ő maga.

Nina néni nagyon szereti a társaságot. Teheti is. Ez is kútánik később. Egy kis uzsonna, kávé, gyümölcs, diákmorzsa ünnepnapokon elő-elő kerül. Nemesak a „kortársak” érzik jól magukat nála, hanem a fiatalabbak is. Különösen a menyecskék iránt tanúsít különös jóindulatot, akiket bölcs tanácsival szívesen és szeretettel irányít. És hogyha megesik, hogy egyik-másik, túlmodern menyecske az öreg háta mögött társra félszemmel sandítva arra céloz, hogy: „micsoda ócskaságokat lötyög össze ez az öreg asszony” — előbb-utóbb rájön arra, hogy az öreg asszony bölcselése a maga megbocsátó szeretetével s higgadt felfogásával, amiket az élet alakított ki, boldogítóbb s időtállóbb, mint a modern szemléletek. Nina néni mindenkéhez jó, Nina néninek nincsenek ellenségei, szeret mindenkét s őt is szereti mindenki. Nincsenek eladó leányjai, házasulandó fia, nincsen vagyona, mit örökölni lehetne, a szeretet tehát önmagáért van s ha nagyon rosszmájúak akarunk lenni, talán azért a kis uzsonnáért, ami olykor-olykor az asztalra kerül.

Szó esik persze ilyenkor a rossz viszonyokról, a küzdelmes életéről, a bizonytalan jövőről, a gyermekekről s a fiatal menyecskék gyakran mondogatják, hogy „mánapság egy gyerek is elég”, sőt van, aki hozzá teszi: „még az is sok”...

Nina néni végighallgatja az „okos” beszédeket, közgazdasági fejtegetéseket s aztán roszszalóan rázza a fejét:

— Jaj lelkem galambom, ne haragudjék meg, de bizony nem adok én magának igazat.

— Miért, Nina néni? — szól a kis menyecske.

— Azért kincsem, mert üres beszéd biz ez, de meg ne haragudjék érte lelkem.

— Dehogy haragszom. — mondja a kicsi menyecske, — de miért üres beszéd?

— Hát csak hallgassa meg aranyom...

Már hat puja kergetőzött a szoknyám körül, ki nagyobb, ki kisebb, de már a legkisebb is kinőtt a hátulgombolósából, mikor — a hetedik megéreztem.

— Uram Isten! — sóhajlottunk az uramnal, az Isten nyugtassa meg, — mi lesz velünk. Minek is jöjjön ez a világra, amikor a másik hatnak sem tudunk még csak kenyeret se kisikeríteni. Arra kértem a jó Istent, vegye el tőlem ezt a gyermeket, akit csak kinnak és bajnak szülnék a földre. A jó Isten elvette — az uramat...

Nina néni szeméit elfátyolozza a könny:

— Egyedül maradtam és a hetediket is világra hoztam. De valahányszor ránéztem, kitért belőlem a keserűség: te csak bajnak jöttél a világra. Hogyne mondtam volna, mikor a többiek már inasok és iskolások voltak s ez a poronty akadályozott a szakadásig való munkában s az éjszakai nyugvásban. Mondtam bizony, nagyon sokszor mondtam, hogy szerencsétlenségemre születtek e földre.

... — Aztán múltak az évek. A gyerekek megnöttek s egymásután repültek ki a fészekből. Ki erre, ki arra. Volt aki éhezett, volt aki nek bővíben volt. De bizony én rém egyik sem gondolt. Ahogy elszakadtak, úgy el is felejtettek. Én nem haragszom rájuk...

Nina néni letörli könnyeit s tovább folytatja:

— Csak a jó Isten nem felejtkezett meg rólam. Ez az utolsó, a hetedik, akit szidtam, akit vertem, akit talán el is átkoztam, mert csak „bajnak jött a világra”, aki megnehezítette életemet, megzavarta éjszakáimat, ez... ez ragaszkodott hozzám. Mint gyermek törte kifakadásaimat s mint ifjú... belekerült egy gyárba s amit keresett, az utolsó banüg ide adta...

— Az Isten felvitte a dolgát. Elment más országba. Gyorsan haladt előre. Meg is nősült. Áldott jó asszonyt kapott. Legyen hála érte a jó Istennek.

Olasz-német-japán-spanyol találkozóvá növekszik Mussolini berlini látogatása

Olaszország szintén kommunistaellenes egyezményt köt Japánnal

Berlinből jelentik: Hírt adtunk arról, hogy Franco tábornok fivére, Nicola Franco államtitkár Nürnbergbe érkezett és Hiller vendégeként részt vesz a nemzeti szocialista párt nagygyűlésén. Arról is megemlékeztünk, hogy Németországban és pedig jelenleg szintén Nürnbergben tartózkodik Csicsibu herceg, a japán császár fivére is, aki alkalmat talált arra, hogy a vezérrel beható megbeszéléseket folytasson. E két hír jelentőségének mérlegelését egészíti ki Mussolininak a jövő hétre bejelentett németországi látogatása. Mussolini németországi útjával ilymódon rövid néhány napon belül a német birodalom valamennyi nagy szövetségese: a nemzeti Spanyolország, Japán és Olaszország talál alkalmat arra, hogy Németország vezető államférfiaival megbeszélést folytasson. Ez a tény nagyjelentőségű, annál is inkább, mert Japánnak Németországgal Oroszország-ellenes szerződése van. Franco Nicoláról politikai körökben úgy tudják, hogy

megvárja Mussolini látogatását, melynek minden eseményénél jelen lesz és a bizalmas Hitler-Mussolini megbeszéléseken is részt vesz.

Párizsból jelentik: A Oeuvre állítólag megbízható forrásból azt az értesülést közli, hogy Japán és Olaszország között legközelebb olyan egyezmény jön létre, mint amilyent már régebben kötött Japán Németországgal.

Az egyezmény első része a bolsevizmus elleni közös harcra vonatkozó megállapodást tartalmazza. A második részben a két ország köl-

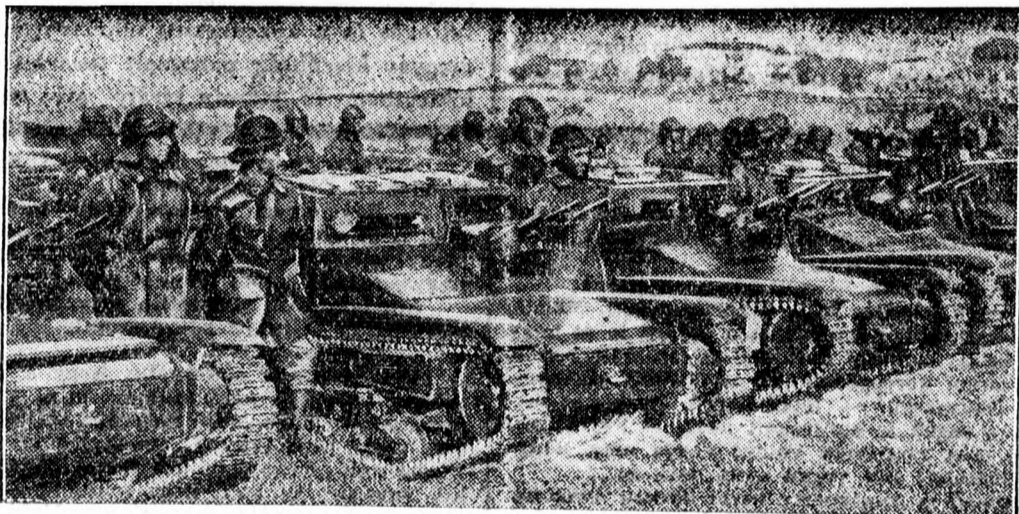
csönösen arra kötelezi magát, hogy adandó esetben a külpolitika más területén is bizonyos kérdésekben megállapodást kötnék.

SCHMIDT OSZTRAK KÜLÜGYI ALLAMTITKÁR BERLINBEN.

Bécsből jelentik: Jól értesült politikai körökben Schmidt Guidó külügyi államtitkár találkozását Göring porosz miniszterelnökkel Mussolini berlini útjával hozzák kapcsolatba. Ugyancsak jól értesült politikai körök Schmidt magánjellelű berlini utazásának magyarázatául megemlítik, hogy az államtitkár feleségének német iparvállalatoknál érdeklősége van és így bizonyos pénzügyi intézkedések is szükségessé tették a berlini útát.

NINCSENEK NÉMET KATONAI MISSZIÓK A KÜLFÖLDI ALLAMOKBAN.

Berlinből jelentik: Félhivatalosan közlik: a külföldi sajtóban ismételtelen célnak jelölnek meg, mely szerint idegen országokban német katonai missziók tartózkodnak és befolyást gyakorolnak időszerű eseményekre. Ezzel szemben meg kell állapítani, hogy Németország a világ egyetlen országában sem tart fenn katonai missziót. Különböző külföldi országokban hasznosítani akarják egyes volt német tisztek katonai tapasztalatait és eözből magántermészetű szolgálati szerződést kötnék velük. A volt tisztek ilyen szerződésének megkötésénél saját kezdeményezésükből es saját felelősségükre járnak el s a birodalmi kormánynak és semmiféle német szervnek ehhez semmi köze nincs.

Olasz harcikocsik felvonulnak az ifjuság előtt.

Az egyik Róma melletti gyakorlótéren a napokban bemutatták az olasz ifjuságnak a modern harci eszközöket. Képünkön az új harcikocsik csoportja látható.

Elküldi mindig a maga kis segélyét, amelyből élek és még másoknak is juttatok. Vajjon meg fog-e bocsátani a jó Isten és ő, hogy annyiszor kifakadtam ellenük? Mi lenne most belőlem nélküle?

Nina néni most más hangnembe csapott át.

— Ezért mondom én lelkem, hogy üres feleség az ilyen beszéd. Az ember sohasem tudja mi válik javára vagy kárára. Ne akarjon galambom maga bölcsőbb lenni a jó Istennél! Bizza csak oda a maga s a gyermekei sorsát!

Ezt a kis tanítást néhányan már többször hallottuk. Éppen azért egy alkalommal tisztelteljesen megköszöntem, hogy ezt a kis társaságnak már sokszor elmondotta.

— Sokszor igen, de elégszer nem. Mert amíg akadnak olyan fiatal asszonyok, akik talán kényelemszeretettel, de inkább túlzott aggodalomból félnek a gyermekéldástól, addig

lelkem, addig nem mondtam el elégszer.

Csak azután vettük észre, hogy van a társaságunkban egy új asszonyka, aki még nem hallotta Nina néni kedvenc témáját.

Rájöttünk aztán arra is, hogy Nina néni receptje nemcsak az „egykére” s az „egyse jó”-ra, hanem közintézményeinkre is alkalmazható.

Egy alkalommal idegesen fakadtam ki egyik újabban létesített intézményünk ellen. Ott vannak régebbi alkotásaink, régebbi egyesületeink, egyik jobban sorvad a másiknál, pont ezt a csecsemőt kell olyan nagyon babusgatni?

Mire öreg kollegám lenyűgöző nyugalommal jegyezte meg:

— Hátha minket is, — mint Nina néni, — ez a hetedik, „bár a világra se jött volna” intézményünk: húz ki egykor a sárból.

VÁRADY ISTVÁN.

Gijonból elmenekültek a baszk rendőrök

A szélsőséges elemek kerültek fölül. — A nemzetiek négy irányból nyomulnak a város felé

Santanderből jelentik: Gijon városában már teljesen felborult a rend. Gijon baszk rendőrei a hegyek közé menekültek, sorsára hagyva a várost, amely felé a nemzetiek négy irányból nyomulnak előre. A város teljesen ki van szolgáltatva a szélsőséges elemeknek.

FRANCIA TORPEDONASZADOK A FÖLDKÖZI-TENGEREN.

Párizsból jelentik: A francia haditengerészeti minisztérium parancsot adott az 5-ik torpedónaszád-rajnak, hogy legyen készenlétben, mert a Földközi tengerre kell indulnia a kereskedelmi hajózás védelmére már korábban elküldött tengeri egységek megerősítésére.

MADRIDOT ALAANKAZTAK A VÖRÖSEK.

Salamancából jelentik: A madridi hadszíntéren a spanyol nemzetiek vonalába menekült vörös katonák elbeszéltek, hogy a vörös kormánycsapatok Madridban dinamitaknákat helyeztek el a királyi színház, a spanyol nemzeti bank és a főposta épülete alá, mely utóbbiban egyébként lőszerraktár van. Az aknák villamos huzallal vannak összekötve egymással és ezeket a belügyminisztériumból egyetlen gombnyomással fel lehet robbantani.

AZ ANGOLOK JELÖLTJE A SPANYOL TRÓNRA.

A párizsi „Oeuvre” londoni jelentése szerint az angol kormány szívesen venné a spanyol trón helyreállítását. A lap szerint London jelöltje Bourbon Juan herceg, XIII. Alfonz harmadszülött fia. Hasonló értesülést közöl a „Jour” is és hozzáfűzi, hogy Valencia és Barcelona sem gördítene akadályt a trón visszaállítására, amit szívesebben látna, mint Franco uralmát.

ANARCHISTÁK REMURALMA ASTURIÁBAN MAGUKHOZ RAGADTAK A HATALMAT ÉS FÜGGETLENNEK NYILVÁNÍTOTTAK ASTURIÁT

Salamancából jelentik: A nemzeti főhadiszállás egyik tudósítója jelenti az asturiai hadszíntérről, hogy

Asturiamban az anarchisták fellázadtak, magukhoz ragadták a hatalmat és Asturiát függetlennek nyilvánították.

Gijonban a vörös vezetők elmenekülése után az anarchisták teljesen felborították a rendet. A gazdagok házait kifosztották és az értéktárgyakat hajókon elszállították.

A helyi szovjet konzult, egy szovjet tábornokot, aki a köztársasági haderő itteni parancsnoka volt és sok santanderi foglyot az anarchisták kivégeztek.

Párizsból jelentik: Az Action Française jelentése szerint a spanyol nemzeti csapatok elfogtak két franciát, akik bolsevista lázadást készítettek elő Saragossában. A két letartóztatott tényleges francia tiszt. A nevüket egyelőre titokban tartják.

ELSÜLLYEDT A „LIBERTAD” NEVŰ SPANYOL HAJÓ

Párizsból jelentik: A Journal san-sebastiani jelentése szerint a Libertad nevű spanyol vörös cirkáló, melyet a keddi földközi-tengeri ütközet során a Baleares nemzeti cirkáló lövegei súlyosan megrongáltak. Cartagena kikötőben állítólag elsüllyedt.

NEM VEZETEK EREDMÉNYRE A KATALÁNOKKAL FOLYTATOTT TÁRGYALÁSOK

Párizsból jelentik: A Havas értesülése szerint

azok a tárgyalások, amelyeket Biar-

ritzban, a Fregatte villában három katalán megbízott folytatott a Franco-kormány kiküldöttével, nem vezettek eredményre.

A katalánok elhagyták Biarritzot, közölve, hogy nemsokára visszatérnek.

Párizsból jelentik: A Liberté szerint intrasigens katalán szeparatisták képviselői közölték, hogy felbontották tekintik a párt és a katalán kormány között a múlt év nyarán kötött megállapodást. A párt ezzel visszanyerte cselekvési szabadságát.

LITVINOV REJTÉLYES LÁTOGATÁSA PRÁGÁBAN.

Prágából jelentik: Magánforrásból eredő értesülés szerint Litvinov kedd óta Prágában tartózkodik. A népbiztost a prágai szovjet követ és egy harmadik személyiség társaságában látták Prágában. A cseh sajtó és hivatalos körök hallgatnak a látogatásról.

A nürnbergi pártgyűlés a spanyol kérdéssel foglalkozott

Göbbels miniszter beszélt a bolsevizmus elleni világvédelmi arcvonal kialakulásáról

Nürnbergből jelentik: A nemzeti szocialista párt nagygyűlésén csütörtökön Göbbels birodalmi propagandaminiszter mondott nagy beszédet. Ennek során kifejtette, hogy Spanyolországban kell eldőlnie a küzdelemnek; a bolsevista rombolás és anarchia, másfelől a rend, a tekintély és az építőmunka között. Franco tábornok küzdelme a bolsevizmus ellen az egész világ sorsát érinti.

— A spanyol bolsevista fölkelést — mondotta — Moszkva már évek óta tervezte, szervezte és irányította s most végre is hajtotta. Németország nem akarja bevezetni Spanyolországba a nemzeti szocializmust, sem Spanyolország bizonyos részeit megszállni. De nem tűrheti, hogy a kommunista internacionálé Európa nyugatán ismét hadműveleti alapot biztosítson magának a világforradalom eszméjének még hatékonyabb előterjesztésére Európában.

— A spanyol vörös lázadás csak egyrésze a Moszkvában tervezett bolsevista világforradalomnak. Nekünk sohasem volt, vagy lehetett szándékunkban kivitelű cikket csinálni a nemzeti szocializmusból. A mi forradalmunk alatt hajszála sem görbült meg egyetlen lelkesnek sem. Maga az a tény, hogy Hitler Németországban megvédte az egyházakat a bolsevizmus pusztításaitól, örök hálára kellene, hogy kötelezze irányában az egyházakat. A bolsevisták a spanyol kérdés felhasználásával a többi államok között rendszeres viszályt

akarnak felidézni. A bolsevizmus itt van már Európa közepén, innen készül tovább hódító útjára. Európa nemzeti nem dughatják többé homokba a fejüket. Minden engedékenység még jobban felbátorítja a bolsevistákat.

— Most már nem a német népet kell felébreszteni, hanem egész Európának kell felébrednie. A harc megkezdődött, azt nem lehet tetszés szerint abbahagyni. Itt dől el az a kérdés, milyen álláspontot foglal el Európa a nemzetközi zsidóság kérdésében. Ez a zsidóság akarja és készíti elő ezt a harcot, ők akarják a bolsevista világuralmat megvalósítani. Németország szembeszállt a világ ellenségeivel. A vezér mozgósította a védelem érdekében a német birodalom erőit. De az ellenállás tevékenysége megindult az egész világon: Olaszországban, Japánban, Ausztriában, Magyarországon, Lengyelországban, Braziliában, Törökországban és Portugáliában. Németország büszke arra, hogy ennek a védelmi arcvonalnak az élén állhat. Ezzel újabb világküzdelést vállalt. Új Európa van kialakulóban.

A CSEHSZLOVÁKIAI SZUDÉTA NÉMETEK KÜLDÖTTÉSÉGE NÜRNBERGBEN

Nürnbergből jelentik: A nemzeti szocialista nagygyűlésre csütörtökön megérkezett Nürnbergbe a szudéta németek küldöttsége Henlein Konrád vezetésével. A szudéta németeket maga Hitler hívta meg, mint a nemzeti szocialista nagygyűlés vendégeit.

Hitler birodalmi elnök és vezérkancellár a nürnbergi nemzeti-szocialista nagygyűlésen szemlét tart a csapatok fölött.

Turistagözösön az élő-halottak egykori szigeténél

Hogyan gyógyítja a mai orvostudomány a leprabetegeket?

A „Kosovo” fedélzetén, szeptember.

Egy óceánjáró luxushajó úgy aránylik a Jadranska Plovidba hajóstársaság Kosovo nevű turistagözöséhez, mint egy előkelő bankett a kiskocsmazáshoz. Ha előkelőségben nem is hiánytalan az út, közvetlenség és hangulat van. A hajó méretei megfelelnek egy dunai hajó méreteinek; vagy ötven ügyesen berendezett apró kabin és — hetvenéves a kapitány. Kedves, nyershumoru öregur, akitől még azt sem veszik rossznéven, hogy a molettebb hölgyeket „kövérek a tuss alá” felkiáltással a fedélzetre szerelt zuhany alá kergeti.

A lepra-sziget.

M. sziget alatt halad el a hajónk, amikor egy Baedeker-tudós öntelten közli értesüléseit: ezen a szigeten nagy lepratelep volt. Nyüzsgés a hajókorlátnál, a borzongásra vágyó utasok kimeredt szemmel lesik a fehér hazákat. Az elégedetlenség percről-percre fokozódik, valaki elhajtja a gyújtó jelszót: „mégis csak hallatlan, hogy gyanútlan utasokat szállítanak egy leprás sziget mellett”.

Egy keskenyarcu, pápaszemés ur, aki nap-hosszat lehunyt szemmel, elnyultan fekszik nyugvósékében, halkán megszólal. Franciaul: — Ezen a szigeten utójára ötszáz évvel ezelőtt láttak leprást.

Hangos emberek között bűvös hatása van a halk, nyugodt szónak. Monsieur E. B.-ről hamarosan kiderül, hogy orvos, aki a leprakérdéssel sokat foglalkozott. Több sem kell az utasoknak: a kérdések keresztüztübe fogják és csakhamar valóságos szakelődás hallgatói lehetünk.

— A lepra — mondja a francia orvos — ezt hangsúlyozom: aránylag nehezen fertőző betegség! Bacillus a tuberkulózis bacillusához hasonlít. A sors különös szeszélye, hogy Armauer Hansen norvég orvos a leprabacillust 1873-ban fedezte fel, négy évvel később pedig az emberiség másik legnagyobb ellensége került napvilágra, a tuberkulózis bacillus, Koch révén. A mikroszkópikus vizsgálat a lepragyanus bőrét és az orr nyálkahártyáját veszi első sorban nagyító alá. Elhanyagoltabb eseteknél már ugyszólván minden szervben kimutatható a betegség. Azt önk, laikusok is tudják, hogy csunya sebek és elroncsolt ujjak, orrok, fütek jelzik már messziről a leprást. No de azért ne ijedjenek még — folytatja a kedélyes előadást, — Európában alig található ilyen beteget és főleg nem valószínű, hogy fertőzést szerezhetnek. Soha nem szerezhet az, aki nem érintkezik leprabeteggel. Még ha ugyanazon környezetben él, akkor is huzamosabb időn át tartó, állandó érintkezés szükséges. A tuberkulózis bacillus sokkal-sokkal gyorsabban terjeszti a ragályt.

— És nem örökölhető ez a betegség? — kérdezi Artini kisasszony, a milanoi mérnök, aki egyébként is meglepő szakértelemmel tesz fel egy csomó kérdést.

— A betegség nem, csak a hajlam. Gyakori eset, hogy leprás gyerekek tíz-tizenöt éves korukban makkegészségesek lesznek. Gyermekkorban aránylag könnyű és gyors a gyógyulás. A betegség terjedése pedig óriási méretekben csökken, legalább is Európában. Ezt azonban nem annyira a civilizációnak köszönhetjük, mint inkább az időnek. Vannak önmaguktól kihálófélben levő betegségek, ilyen legendás ragály volt egykor a pestis és a kolera. Egész városokat tett lakatlanná, ma ez már elképzelhetetlen!

— Azért bizonyára van ma már eredményes módszer is a lepra gyógyítására. Nem hinném, hogy az orvosok ölhetett kézzel várják, amíg a lepra teljesen eltűnik a föld színéről! — veti közbe egy másik francia ur, Monsieur Harrel-Courtés, akiről ugyancsak kiderül, hogy nagy lepraszakértő. A francia gyarmatokon eléggé ismert a lepra.

A csodatevő salmugra.

— Indiában terem egy narancsformájú gyümölcs, a salmugra, ennek olajtartalma inagvaiból sajtolják a lepra gyógyszerét. Valamikor itták a salmugra-olajat, ma persze injekció formájában juttatják a beteg szervezetébe. De ez már csak a végső gyógyszer. A betegek legna-

gyobb része kiéhezett, szörnyű nyomorban, szennyben élő, primitív ember, életükből hiányzik a napfény, a jó levegő. És a szappan! — Ez volt Hansen jelszava. Táplálkozásukból pedig a vitamin. Gondolják csak el, hogy Indiában javarésztüknek egy marék rizs sem jut napjában. Ha a korhazai kezelés alatt sikerül is táplálkozásukat feljavítani, ha a csodatevő salmugraolaj is megtette a hatását, akkor még hátra van a legkényesebb, a legnehezebben megoldható kérdés: a beteg lelkiegyensúlyának helyreállítása. Ha önk ujságcikkeket olvasnak, képet látnak, vagy valamit hallanak a leprásokról, nem Dante Infernoja jut eszükbe? Egy orvosbarátom, aki fél életét lepratelepen töltötte, ezt mondta nekem: „Harminc éve éjjel-nappal leprások között élek, ez az egyetlen orvosi látvány, amit máig sem tudtam megszokni!” Ha az orvos így beszél, képzeljük el, milyen lehet a beteg lelkiállapota! Ismernek olyan betegséget, amely miatt valakit örökös rabságra ítélnék? Nos, a leprásakat nehezen megközelíthető szigettelepekre szállítják, szöges drótkerítés zárja el őket a világtól és fegyveres őrség vigyáz a kapuknál. Pedig ezek a szerencsétlenek nem rablogyilkosok, csak betegek, akik éppen úgy éreznek, mint mi. Egy leprás lány éppen úgy belenéz a tükörbe, csinosítja magát, teteszen szeretne, de ha egészséges ember mellett megy el, lehajtja a fejét, mintha valami szörnyű bűn terhelné a lelkiismeretét. Holott, nagyrészt csak áldozatok ezek a szerencsétlenek: az emberi társadalom legalább olyan hibás a helyzetükért, mint ők maguk.

Szökevények.

Ök az emberiség számkivetettjei. A leprásokat nem kórházba, hanem fogolytáborba szállítják. Hányszor jajdulnak fel: „elrabolták a szabadságomat!” Ezért olyan gyakori eset a lepratóborokban az életveszélyek árán megköckáztatott szokási kísérlet. Cruz Verdében van egy hatalmas tábor, ennek lakói azt kérték, hogy szállítsák át őket a szerintük egészségesebb klímájú Galapagos szigetekre. Kiderült, hogy a háromezer beteg valóságos haditervet dolgozott ki, hogyan fegyverzik le a hajók legénységét és

A skarlátszínű „L” betű

— Ha egy ilyen beteg aztán kikerül a kórházból, hány embertársát fertőzheti még mag. Legjobb lenne valami feltűnő jellel ellátni őket — filozófál Ivo, a steward, aki közben társaival odasompolygott és buzgón fordítja nekik az előadást.

— Kedves barátom, ha valakit kiengednek egy európai kórházból, az már biztosan egészséges. De az ötlete nem egészen új. A középkorban a betegek ugynevezett lepraköpenyt, csúcsos kalapot és kesztyűt hordtak. A köpenyre skarlátvörös „L” betűt varrva, vagy egy lúdláb volt hímézve. A legenda szerint Austris királynőt, aki leprás volt, a köpenyre varrt jelről Reiné Pédaucque-nak, (Lúdláb Királynőnek) keresztelték el. A leprások egyébként csengettyűvel, tüllökkel figyelmeztették jöttükre a városok lakóit. Szigorú előírások szabályozták tartózkodásukat a városokban. Egyes kerületekben szokás volt, hogy a temetőben jelképes gödröt ástak, a beteg a gödrbe állt, mire homokot szórtak a fejére. Ez jelképezte a temetést. Az illető meghalt az egészséges emberek számára. Aztán átadták neki a lepraruhát, menet kísérte a város határában épült kunyhójáig. Az első könyöradományt a pap adta, aztán a többiek. Távozáskor egy egyszerű, mindenki számára érthető nyelven írt „tilalmi szabályzatot” adtak át neki, amelynek sok példánya a város különböző pontjain állandóan ki volt függesztve. A leprás kunyhójára ez a mondat volt kiírva: „Ez az én menedémem, amelyet örök életemre magam választottam.”

Hóhétkötél és koporsó.

— Borzalmas, — sóhajt fel egy magyar hölgy, — legalább dolgozhattak, szórakozhattak volna, hogy irtózatos sorsukat néhány órára elfelejtsék!

— Egyes mesterségeket űzhettek, — mosolyog az orvos, — például kötélverők lehettek, de csak az akasztáshoz szükséges kötelet szállíthatták, asztalosok is voltak, de csak koporsót készíthettek.

— És mi a helyzet ma? — Ma már valóságos keresztshadjárat folyik a lepra ellen. A Népszövetségnek van egy szerve, amely kizárólag e betegség elleni küzdelemmel foglalkozik. Európában több elsőrangú kórház van, a leghíresebb Bergenben, Norvégiában. A világ legnagyobb telepe Cullionban működik, a Kalamian szigetek egyikén, párszáz kilométerre Manillától.

A hajó harangja eszeveszett lármával jelzi, hogy nyolc óra van, vacsorához. A hölgyel arcáról le lehet olvasni, hogy ma sok tányér marad érintetlenül!

R. L.

Kapható könyvosztályunkban.

TANQUEREY—CZUMBEL A TÖKÉLETES ÉLET ASZKETIKA és MISZTIKA

Kapható a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

Kitűnő utmutató papok részére a lelkek vezetéséhez. Szerzeteseknek elsőrendű segítőtárs a lelki élet elmélyítéséhez. A keresztény élettelenségére törekvő világiaknak nélkülözhetetlen. Tudományos értékét könnyed és kellemes stílusa, világos és gyakorlati szerkesztése nagyban emeli. A több mint ezer oldalas könyv, — amely finom indiai papíron készült és azért alig nagyobb egy nagyobbaita ima-könyvnél —

ára: 230 lei

hogyan menekülnek el. Pedig fegyvertelenek voltak mindnyájan. Valószínű hogy a biztos halálba rohantak volna. De mit nekik a halál? Csak megváltás lehet számukra. Hiszen száz évvel ezelőtt még voltak vidékek, ahol egyszerűen elevenen elégették a leprásokat. De sokan önként mentek a máglyára, siettek a tulvilági élet boldogsága elé.

— Bizonyára ma is rengeteg közöttük az öngyilkos — szólal meg Signorina Artini.

— Szó sincs róla. A lelkiterápia ma már olyan magas fokon áll, hogy az öngyilkosságok száma nem több, mint egy nagyváros egészséges lakói közt.

— Hány ilyen szerencsétlen beteg lehet a viágon? — kíváncsiskodik egy precíz hölgy.

— Erre nehéz válaszolni, mert pontos nyilvántartás csak a lepratelepek lakóiról van. Keleten és Délen mindenesetre többmillió a számuk.

— És Európában? — Tíz évvel ezelőtt kerültek adatok a Népszövetség elé, onnan tudom, hogy körülbelül ötezer beteget tartanak nyilván.

— Még ez is hallatlan szám! — Ezt soknak találják — mosolyog E. P. doktor. — Afrikában százezrek szenvednek ebben a legendás betegségben, Indiában pedig kerek egymillió a számuk.

— Nálunk, Franciaországban — halljuk Harrel-Courtés urat — tudtommal jelenleg kétszáz leprást ápolnak.

— De azok is Afrika felől, hajón hurcolták be a betegséget. Párizsban a Hópital Saint-Louisban ápolják őket.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 3.
ELŐFIZETÉS ÁRAK. Belléírás: Egész évre 600, fél évre 300
negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 13 P.
Egyes szám ára 30 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDY GYÖRGY**
Cluj szerkesztő: **dr Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvényelünk meg és nem adunk vissza.
Csekis válaszlevegelyes magánlevelekre válaszolunk.

Az ELSŐ BETÖRŐ BÜNCSELEKMÉNY A Vatikánvárosban. Rómából jelentik: Vatikánvárosban nagy betörést fedeztek fel, amire a vatikáni állam fennállása óta még nem volt példa. *Arboria Mella di Sant'Elia* pápai szertartásmester lakosztályában a helyi viszonyokkal nyilván ismerős tettesek kirabolták az értékes ékszereket, arany kegytárgyakat és pénzti tartalmazó fiókot. A kár 200 ezer lira.

Beck lengyel külügyminiszter Delbos külügyminiszternél. Párizsból jelentik: Beck külügyminiszter Delbos francia külügyminiszter vendégeként már két nap óta folytatja tanácskozásait Párizsban, ahol Chautemps miniszterelnökkel is megbeszélést folytatott. A megbeszélések párizsi politikai körökben döntő fontosságúnak mondják. Tudni vélik ezekben a körökben, hogy a lengyel-francia viszony most teljes francia-lengyel együttműködéssé bővült.

GYÁRFÁS ELEMÉR SZENÁTOR HELYREIGAZÍTÓ LEVELE AZ UNIVERSULBAN. Bucuresti. Saját tud. Az *Universul* tegnapi száma irredentának nevezte Gyárfás Elemér magyarpartii szenátort, aki gyűlölettel viseltetik a románsággal szemben. A lap mai száma közli a magyarpartii szenátor helyreigazító levelét, amely leszögezi, hogy ő nem irredenta s nem gyűlöli a román népet. Erre többek között bizonyíték az, hogy már a magyar időben megtanult románul s köztudomásu, hogy annakidején jóindulattal volt a románság iránt.

Meghalt Heilinger József volt tanítóképzőintézet igazgató. Debrecenben, e hó 6-án, 68 éves korában elhunyt Oradea egykori Római Katolikus Tanítóképzőjének utolsó igazgatója: Heilinger József szenteszéki bíró, plébános. Egyetemi tanulmányainak bevégezése után a debreceni Tereziánium, majd az oradeai Szent József intézet tanulmányi felügyelője lett s ebbeli minőségében 1895. évtől kezdve tanára, majd 1905 óta igazgatója volt a tanítóképzőnek, az imperium-változás után is 1923-ig, amikor a nagymultu intézet tevékenysége megszűnt. Hosszu sorát nevelte kisebbségi tanítóknak, akiknek értékes munkája ma is alig nélkülözhető iskoláinkban. 1925-ben a magyarországi Ujiráz község plébánosa lett, hogy mint lelkész-pasztor folytassa áldásos tevékenységét. Az utóbbi netekben súlyos bélbaja ellen keresett orvosiast a debreceni klinikán, ahol bekövetkezett halála. Csütörtökön délután 4 órakor temették a gyulai Szent József-temető kápolnájából az ottani családi sírkertbe.

HATALMAS PALOTÁT EMEL AZ OLASZ ÁLLAM BUCURESTIBEN. Bucuresti. Saját tud. Az olasz követség megvásárolta az olasz állam számára a *Calea Victoriei* és a *General Manu-utca* sarkán lévő telket, ahol hatalmas épületet emel. Az épületben a követségtől függő hivatalokat, mint a konzulátust, a katonai attasé, a kereskedelmi attasé hivatalát, valamint az olasz kulturális intézményeket fogják elhelyezni.

Halálozás. Szőke Mihályné született Péter Karolina sánmartini lakos, ny. gazdasági iskolai igazgató neje rövid, de súlyos betegeskedés után elhunyt. Az ötvenhatéves uriaszony halála mély részvétet váltott ki mindenütt, ahol őt és férjét, a neves gazdasági, gazdasági szakirót ismerték. Temetése kedden volt Ciucánmárton es Ciucani községek egész lakosságának, valamint a vidékről nagyszámban összesereglett rokonok és barátok részvételével.

Zürichi zárlat. Párizs 15.40, London 21.52 negyed, Newyork 435 háromnyolcad, Brüsszel 73.30, Milánó 22.90, Amszterdam 239.50, Berlin 174.60, Bécs 79.50, Prága 15.20, Varsó 82.25, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Három templomot építenek a román egyházak Baia-Maren. Saját tud. A baiamarei görög katolikus és görögkeleti egyházak beadványban a főter közepén templom céljaira telket kértek a várostól. Az időközi bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott a kérvényekkel s kellő megfontolással érdekes határozatot hozott. Mindenekelőtt kimondta a tanács, hogy a főteret, amelyet közel kétfélmillió lei kiadással a múlt évben hoztak rendbe, nem engedni beépíteni, legfeljebb szobor vagy emlékmű emelésére adja hozzájárulását. Az egyházak kérése elől, ami a telekajándékozást illeti, azonban nem zárkózik el, csak a város más helyén jelöl ki a templomok részére területet. A görögkeleti egyháznak a római katolikus cinteremben ajánlott fel telket, ahol a görögkeleti kápolna áll. A görög katolikusok két templomot akarnak építeni, egyiknek a Szénatérén, a másik részére a Mierleiteán ad saroktelket a város.

DONESCU FŐPOLGÁRMESTER TÁRGYALÁSAI BELGRÁD FŐPOLGÁRMESTERÉVEL. Bucuresti. Saját tud. A jugoszláv kormány és Belgrád város meghívására Donescu főpolgármester csütörtök este Belgrádba utazott, ahol résztvesz a mintavásár ünnepélyes megnyitásban. Ez alkalommal Donescu tárgyalásokat folytat Belgrád főpolgármesterével a Kisantant tagállamaiban meglévő városzövezetek federalizálása céljából. Donescu hétfőn tér vissza a román fővárosba.

SZOVJET BUVARHAJÓ BUKKANT FEL A FEKETE-TENGEREN. Bucuresti. Saját tud. A „Aghios Nicolaos” nevű görög hajó Constanjába érkezve jelentette, hogy a Bosporustól két mérföldnyire tengeralattjáró hajóval találkozott, amely Várnánál ismét utjába került. Azt hiszik, hogy szovjet tengeralattjáró ez, amelynek a Fekete-tengerben való jelenléte kapcsolatban van azokkal a munkálatokkal, amelyeket az oroszok a háború alatt Balicnál elsüllyedt orosz hajó kimentésére folytatnak.

USZÁLYHAJÓK SÜLYOS ÖSSZEÜTKÖZÉSE. Bucuresti. Saját tud. Braila közelében a *Taslau* nevű vontatóhajó összeütközött a *La Dambovita* nevű uszályval s mindkettő súlyosan megsérült.

Meghalt dr Gerlóczy Zsigmond kórházi főorvos. Budapestről jelentik: Dr Gerlóczy Zsigmond, egyetemi címzetes tanár, kórházi főorvos csütörtökön este hosszas szenvedés után 74 éves korában meghalt.

Méra László tragédiája

A gépkocsitársaság vezérigazgatója csütörtökön éjjel főbelötte magát a garázs-irodában és meghalt

Egy érdekes pályafutás szomorú befejezése

Cluj. Saját tud. Csütörtökön az éjszakai órákban nagy megdöbbenést keltett az egész városban az a hír, hogy Mera László, a Mera gépkocsitársaság vezérigazgatója, a Jasilor-utca 8. szám alatti garázsának irodájában agyonlötte magát. Az öngyilkosságot a garázs egyik szolgálja vette észre, aki este féltíz óra tájban végigjárta az épület helyiségeit és véletlenül benyitott az irodába is. A szolga megdöbbenve látta, hogy az íróasztal mellett, kissé jobboldalára dőlve, vörző fejjel ül Mera László vezérigazgató és hörögve fuldoklik.

Nyomban értesítette a mentőket, akik Mera Lászlót beszállították a klinikára. Hiábavaló volt azonban az orvosok fáradsága, mert a revolvergolyó néhány perc múlva végzett az öngyilkos vezérigazgatóval, aki a műtőasztalon meghalt.

EGY ÉRDEKES PÁLYAFUTÁS TÖRTÉNETE.

A Mera autóbustársaság vezérigazgató Turdán mint egyszerű közrendőr kezdte pályafutását. Az uralomváltás után egy darabig még megmaradt közrendőrnek, majd megtanulta az autóvezetést és vett magának egy rozoga Fordkocsit. Ezzel a kocsival kezdte meg működését, mint utasszállító vállalkozó; majd hazament Simleul-Silvanieire és látva a rossz vasúti közlekedést, autójával indított gépkocsijáratot Simleul és Zălau között.

Autóját mind többen vették igénybe és nem-

Megindult a légi közlekedés Satumare, Oradea és Cluj között

Satumare. Saját tud. Megírtuk, hogy szerdán egésznapos légi ünnepség keretében felavatták a *satumarei repülőteret*. A légi kikötő felavatásával Satumare belkapcsolódott a bel-földi légi közlekedésbe. Csütörtökön reggel *Nae Popescu*, közismert román pilóta vezetésével a *satumarei repülőterén* simán leszállott az első menetrendszerinti repülőgép, mely *Satumare-Oradea és Cluj felé fogja lebonyolítani — egyelőre csak — a személyforgalmat*. A kényelmes, legújabb típusú utasszállító gép délután két órakor visszarepült Oradeára, illetve Clujra. Az első *északromániai légi járat menetrendje a következő: Satumareról indul délután 2 órakor, Oradeára érkezik 3 óra 10 perckor. Tovább indul Cluj felé 3 óra 20 perckor, Clujra érkezik 4 óra 10 perckor. A someseni repülőterén közvetlen csatlakozás Bucuresti felé, indulás 5 óra 10 perckor, Bucurestibe 6 óra 50 perckor érkezik a gép. Ezek szerint azt az utat, melyet vonalon tízennyolc óra alatt kell megtenni, repülőgépen — várakozással együtt — négy óra ötven perc alatt futják meg az utasok. Bucurestiből reggel 7 órakor indul vissza a repülőgép, érkezés Clujra 8 óra 30 perckor, indulás Clujról Oradea felé 9 óra 10 perckor. Oradeára pontosan 10 órakor érkezik meg a gép s tízpercnyi időzés után tovább folytatja útját Satumare felé, ahol 11 óra 20 perckor van a leszállás. A satumare-oradeai menetidő aránylag azért olyan hosszú, egy óra 10 perc, mert a repülőgép nem haladhat a különböző zónák miatt légvonalban, hanem kerülőket kénytelen leírni. A légijárat jegyárai a következők: Satumaretől Oradeáig 400 lei, Oradeától Clujig 500 lei, Satumaretől Clujig 700 lei. Ebben az összegben benne van az egymillió leies balesetbiztosítás díja: 113 lei is. Az összeget bármilyen baleset után azonnal kifizetik. Egyéb járatok jegyárai a következők: Cluj—Bucuresti 1000 lei, Bucuresti—Arad 1220 lei, Bucuresti—Constanta 710 lei.*

sokára szükségesnek látta kiterjeszteni vállalatát a többi környékbeli utvonalakra is. Lassan az egész Transylvaniát behálózták a már részvénybársasággá alakult társaság autóbuszai és a négy elemiosztályos végzettségű bíró Mera László, mint a társaság vezérigazgatója, ekkor már milliók fölött rendelkezett.

Az autóbustársaság nagy jelentőségére éppen a Mera-vállalat sikereiből jött rá a CFR és kezdte meg a járatok átvételét. A Mera társaságnak nagy kárt okozott a vasutnak ez a lépése, azonban ez a veszteség nem lehetett végzetes, mert a járatok átvételéért kártalanítást kaptak.

IDEGÖSSZEROPPANÁS OKOZTA A TRAGÉDIÁT.

Mera László a jelentések szerint idegösszeroppanása miatt követte el tettét. Négy bucsulevet hagyott hátra. Egyet feleségének, egyet a vállalat igazgatójának, egy barátjának és végül a rendőrségnek. A rendőrséghez írt levelében csupán ennyit ír: „Nem vagyok megalégedve az élettel.”

Simleul-Silvaniei tudósítónk jelentése szerint a kis városban is nagy megdöbbenést keltett Mera László öngyilkossága. A család itt tartózkodó tagjait csütörtökön éjszaka táviratilag értesítették a 42 éves vezérigazgató tragikus haláláról. Mera László állandóan itt lakott csak néhány napja utazott Clujra.

A FÖTISZTELENDŐ PAPSÁG, EGYESÜLTEK ÉS INTÉZETEK FIGYELMEBE!

Ha Clujon megfordul, ne mulassza el a

Bonaventura kegytárgyüzletet

Str. G. Neculescu 3. (Barátok temploma mellett)

felkeresni, hol a Magyar Lapokban hirdették a könyvek (Szent István Társulat, Korfa, Mária Kongregáció, stb. kiadványok) megtekinthetők és beszerezhetők.

Ugyanott bármilyen egyházi ruhák, lobogók készítését és javítását is eszközlik.

A Petru Rares néven ismert vasuti gőcpontot Ciceu-ra változtatták. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt meglepődve vették észre a székely körvasut utasai, hogy Petru Rares állomás feliratát Ciceu-ra változtatták. Ilyen elnevezésű táblák kerültek a vasuti kocsik oldalára is. A fontos elágazási hely elkeresztelése meglehetősen csendben történt és arról az utazóközönségnek nemigen volt alkalma tudomást vennie. Ciceu különben az elágazási központ községgel, Siculenivel majdnem összeépült kis székely község. Nem érdetkelen megemlíteni, hogy ennek a vasuti gőcpontnak eddig a következő elnevezései voltak: Madefalau, Siculeni, Petru Rares és most Ciceu. Mondanunk sem kell, hogy az átkeresztelés miatt sok utas jött zavarba és ült rossz vonatra és csak későn vette észre, hogy éppen ellenkező irányba utazik, mint ahová igyekeznek.

SATUMARE ÉS SALAJ MEGYE PREFEK-TUSAI UJABB FÖLDKISAJÁTÍTÁST SZOR-GALMAZNAK. Bucurestiből jelentik: Nemrégiben az „Universul” és a „Curentul” fővárosi román lapok sajtókampányt vezettek, melyben Satumare és Salaj megyék magyar birtokosainak újabb kisajátítását kérték. Jellemző a mai idők kisebbségellenes légkörére, hogy néhány vidéki lap tudósító okvetetlenkedésére, Satu-Mare megye főnöke hivatalos átiratban kérte a földművelésügyi minisztériumtól az eddig is történt kisajátítások felülvizsgálását. Ertesülésünk szerint úgy az érdekelt birtokosok, akiknek a megélhetésük forog kockán, valamint az illetékes magyar tényezők megtették a szükséges lépéseket.

Elsüllyedt egy amerikai személyszállító hajó. Newyorkból jelentik: A „Tarpan” nevű amerikai személyszállító gőzös a mexikói öbölben rejtélyes módon elsüllyedt. A katasztrófa olyan titokzatosan és nagy gyorsasággal történt, hogy a hajó 25 főnyi legénységének már a mentőcsónakok vízrebocsátására sem volt idejük. Az elsüllyedt hajóról egyetlen matróz menekült meg. A megmenekült matróz egy deszka segítségével tartotta fenn magát órákig a víz színén, míg egy arra haladó bárka megmentette. A matróz azóta eszméletlenül fekszik, így tőle sem sikerült semmit sem megtudni a „Tarpan” rejtélyes elsüllyesztésének okairól és körülményeiről. Különösen érthetetlen, hogy a hajó rádiója nem adott le segélykérő jeleket.

Satumarei híradó. Saját tud. Satu-Maren megalakult az a bizottság, amely a földművelést van hivatva elősegíteni. A bizottság három városi gazdát szemel ki, akinek a földjén a Mezőgazdasági Kamara támogatásával mintagazdaságot létesítenek. — Besliu főhadnagy, kerületi csendőrpáncsnok bizalmas feljelentés alapján házkutatást tartott Vacan Márton baia-spriei lakos lakásán, ahol nagyobb mennyiségű aranyat, higanyt és a nyersanyag feldolgozásához szükséges kellékeket talált. Ugy az aranyat, mint a többi tárgyakat lefoglalták és Vacannal együtt átadták a Nemzeti Bank baiamarei fiókjának, ahol megállapítják a birságot. Onnan az ügyszégre kísérik a titkos üzérkedésen fogott Vacant. — A szerdai repülőnap miatt csütörtökre halasztották a hetivásárt. A piac emiatt gyengén forgalmazott. Ezalkalommal először kínáltak ujtengerit, amely elég szépen termelt a megyében. Ezzel és az új napraforgóval próbálják a gazdák a kalászos termés silányságát pótolni. Árak a következők voltak: buza 420, rozs 450, árpa 370, zab 320, tengeri 280—310, új napraforgó 350—380. Az állatvásáron közepes volt a forgalom, a vágómarhát 12—13 leies áron adták, a sertés 20—22 lei volt élősúlyban. — A főorvosi hivatalnál 35 vörhenymegbetegedést jelentettek be. Hivatalos körök emiatt nyugtalanul néznek az iskolai év megnyitása elé s ha szükség mutatkozik, az iskolák bezárására tesznek előterjesztést.

Ezüstmenyegző. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Sárossy Béla siculeni kántortanító és neje a napokban ülték meg ezüstmenyegzőjüket. Ebből az alkalomból az egyházközség benőséges ünnepségben részesítette a jubiléumpárt. Szerenád-dal lepték meg, majd barátságos vacsorával tisztelték meg őket. A derék kántortanító és neje minden vallásos, társadalmi és népjóléti munkában elől jár a községben és így az egyházközség, valamint a falu lakossága önönmagát becsütle meg, mikor szerény, de őszinte ünnepségben részesítette a székely tanítócsaládot.

Gépkocsin szállították el a lopott holmit a betörők. Baia-Mare. Saját tud. Walter József Alexandri-utcai kereskedő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik éjnek idején feltörték a pincéjét és a raktár ajtaját, ahonnan több ezer lei értékű árut vittek el. A betörők megcsapolták a hordókat és a bort üvegekbe fejtették le. A raktárból ötven palack finom italt, ruhaneműket és egyéb holmit zsákmányoltak. A rendőrség megállapította, hogy a betörők gépkocsin szállították el a lopott értékeket.

*** Az agy és a gerincvelő megbetegedéseinek kezelésénél a régbevált természetes „Ferenc József” keserűviz — korán reggel egy pohárral bevéve — a tápcsatornát alaposan kitisztítja, a további bélműködést elősegíti, a gyomorműködést megjavítja és fokozott anyagcserét eredményez.**

Az oradeai evangélikus egyház közgyűlése. Vasárnap istentisztelet után az oradeai evangélikus egyház (Take Ionescu 26) közgyűlést tartott egy segédlelkész beállítására ügyében. A közgyűlésre az egyház híveit, a presbitériumot s az egyház női bizottságát az elnökség ezután is tisztelettel meghívja.

MEGENGEDIK AZ ÉRTÉKPAPIROK BEHOZATALÁT. Bucuresti. Saját tud. A pénzügyminiszter és a Nemzeti Bank között létesült megegyezés alapján megfogják engedni mindazoknak a román értékpapiroknak és ingó értékeknek a behozatalát, amelyek behozatala eddig tiltva volt. Az értékpapírok kivitele ezután is tilos marad.

Sanghaiból elköltöztek a külföldi államok követei

A japán csapatok 40 mérföld hosszában elfoglalták a nagyváros keleti környékét. — A japán császár szellemi mozgósítást rendelt el

Sanghaiból jelentik: A város körül a hajnali órák óta ismét heves harcok folynak. Japán forrásból származó jelentések szerint a japán csapatok jelentékeny sikereket értek el és arcvonaluk a Jang-cse alsó torkolatától a nemzetközi negyed határáig húzódik. Az arcvonal hossza 40 mérföld.

A külföldi államok követei elhagyták Sanghait és Nankingba tették át székhelyüket. Csupán a szovjet-követ maradt Sanghaiban.

Tokióból jelentik: A mikádó csütörtökön

elrendelte a nemzet szellemi mozgósítását. A kormány kiáltványa felszólítja az egész japán nemzetet, hogy kétszerezze meg minden téren erőfeszítéseit és támogassa a kormány fardozásait az ipari mozgósítás minél szélesebb körű végrehajtásában.

Londonból jelentik: A „Morning Post” szerint az új tokiói angol nagykövet felszólította a japán kormányt, hogy adjon kimerítő választ az ismeretes angol jegyzékre.

Szovjet-Oroszország máris megkezdte beavatkozását a japán-kinai viszályba

Japán repülőgépek rommálóttek egy angol tulajdonban levő kikötőt

Sanghaiból jelentik: A Reuter jelentése szerint sanghai japán körök hangoztatják, hogy

a szovjet máris megkezdte a beavatkozást a japán-kinai viszályba.

Sianfuba szovjet repülőgépek és hadianyagszállítmányok érkeztek és szovjet repülő-szakokatok tanítják a kínai repülőket.

Hongkongból jelentik: A japán repülőgépek az elmúlt napokban ismételt bombázták az angol tulajdonban levő Szvatau kikötőt.

A kikötőt japán hadihajók is bombázták.

A város nagyrésze romokban hever. A kikötőbe egy angol torpedóromboló futott be, hogy az angolokat és más idegen állampolgárokat a városból elszállítsa.

Londonból jelentik: A Morning Post haditudósítójának jelentése szerint a sanghai japán haderő egyik képviselője kijelentette, hogy a Yukong rakpartot védő kínai csapatok olyan bátorságot és harci készséget tanúsítottak, olyan rendben vonultak vissza s úgy viselkedtek, hogy a támadó japán haderők elismerő bámulatát vívták ki.

Sanghai lángokban.

Az első eredeti kép a távolkeleti harcokról. Képünk abban a pillanatban készült, amikor a japán repülőek bombái lángbaborították Sanghai egyik városnegyedét.

Allamellenes izgatás gyanújával őrizetbe vették a iernauti gazdasági iskola vallásánárát

A főügyész szabadlábra helyezte és kijelentette, hogy a jövőben vádat emel a felelőtlen rágalma-
zók ellen

Mercuria-Ciuc. Saját tud. *Menyhárt* Antal, a iernuti római katolikus földműves-iskola vallásánára és az a mellett működő finevelő-intézet igazgatója körutat tett a székelylakta vidékeken és tanulmányozta a különleges gazdálkodási módszereket és eszközöket és egyben módját ejtette annak is, hogy intézetéből kikerült végzett növendékeinek látogatást tegyen és hivatásának megfelelően megállapítsa, hogy amennyiben haladnak növendékei a gyakorlati oktatás révén szerzett ismereteik felhasználásában. Ezt a munkásságát, úgy látszik, sokan nem mérték jószemmel a falvakban. Így történhetett, hogy feljelentés érkezett a simonesti csendőrséghez, amely szerint *Menyhárt* igazgató *Sántimbru* községben államellenes kijelentéseket tett és izgatott az állammallás ellen. A csendőrség a feljelentés alapján őrizetbe vette az igazgatót és a felvett jegyzőkönyvekkel felkísérte a csendőrszárnyparancsnokságra. Ügyében dr. *Pitner* Árpád azonnal közbenjárt *Lascu* főügyésznél, aki a legelőzékenyebben távbeszélőn intézkedett, hogy bár a csendőrszárnyparancsnokság vezető tisztjei nem tartózkodtak hivatalukban, *Menyhárt* igazgatót az iratokkal azonnal kísérjék fel hozzá. *Lascu* főügyész megvizsgálta az ügyet s *Menyhárt* Antalt nyomban szabadlábra helyezte. Egyben csodálkozásának adott kifejezést, mennyire felelőtlenül és alaptalanul jelentgetnek ezen a vidéken s a rágalmozók már nem kímélik a papi talárt sem. Dr. *Pitner* rövid, de annál érthetőbb magyarázatát adta az eléggé elnemíthető jelentgetési rendszernek, amelynek egyik legfőbb okát abban látja, hogy eddig az alaptalanul vádaskodók ellen nem tettek folyamatba bírót eljárást. *Lascu* főügyész erre kijelentette, hogy a jövőben ő fog vádat emelni hivatalból a felelőtlen rágalmozók és becsületes embereket meghurcolók ellen.

Tíz-tizenöt százalékkal drágább a szövet, mint tavaly

Bucurestiből jelentik: Az őszi idény a szövetárak drágulásának jegyében indul meg. A tavalyi árszínvonalhoz viszonyítva a szövetcikknek 10—15 százalékos drágulás mutatkozik, ami természetesen még jobban kihangsúlyozza a két év óta megszokás nélkül folytatódó drágulási láncolat következményeit. Már az elmúlt idényben mutatkozott a magas árak hatása: a közönség nem képes fedezni szükségleteit és ezért a forgalom mecsappant. Igaz ugyan, hogy ez a körülmény bizonyos aggodalomra ad okot, ugyanakkor azonban azt is jelenti, hogy valamivel mégis élénkebb lesz az őszi szezon forgalma, mert a tél küszöbén mindazoknak fedezniük kell szükségletüket, akik a drágaság miatt a vásárlást kénytelenek voltak halogatni. Akárhogyan is, de elő kell teremteni a ruha-utánpótlást. Most már csak az a kérdés, hogy ezt a kényszerűen és viszonylagosan jónak induló idény-forgalmat újabb árdrágulás nem zavarja meg vajjon, mert ez a körülmény szinte áthidalhatatlanná tenné a közönség vásárlóképessége és az árak közötti eltérést.

Kühár Flóris:

**Bacslangok, sisek,
kupolák** Ara 40 lej és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvosztályunkban.

KÖZGAZDASÁG

Szeptember 1-én életbelépett a nemzetközi cukorbéke

Bucurestiből jelentik: Szeptember elején, az új cukortermelési év kezdetén, lépett életbe a májusban kötött londoni nemzetközi cukoregyezmény, amelyben 22 cukortermelő állam kötött megegyezést a cukorexportra vonatkozóan. Ez a megegyezés Magyarországnak 4000 vagon cukor kivitelét teszi lehetővé. Ez az exportkvóta igen évben július végéig, tehát 11 hónap alatt, a megfelelő, mert hiszen a most lezárult termelési évben július végéig, tehát 11 hónap alatt, a cukorkivitel 2400 vagon volt, míg az előző esztendőben nem tett többet 660 vagonnál. Érdekes, hogy a májusi londoni konferencián kötött egyezményt a résztvevő 22 állam közül 20 már ratifikálta és most már csak Magyarország a Haití ratifikációja van hátra. A magyar kormány és Haití köztársaság köztársaság köztársaság is bejelentette azon-

ban, hogy a ratifikálást rövidesen végrehajtja. Magyarországon a ratifikálásnak törvény útján kell megtörténnie és a magyar kormány már közölte a londoni cukortanáccsal, hogy az egyezmény becikkelyezésére vonatkozó törvényt rövidesen az országgyűlés elé terjeszti. Különben Anglia is csak most ratifikálta az egyezményt. A nemzetközi cukorpiacra nagy érdeklődéssel vártak, hogy a londoni egyezmény mennyiben fogja elsőgíteni a cukor árának megjavítását. Az egyezmény ugyanis csak az exportkvóákat állapította meg, a piacok megszerzését azonban a termelőkre bízta és így a versenyt nem zárta ki teljesen, hanem csak annyiban korlátozta, hogy az egyes országok csupán az egyezményben meghatározott mennyiséget szállíthatják külföldre.

A kormány továbbra is fenn- tartja a kukoricakiviteli tilalmat

Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy a kormány gazdasági bizottsága letiltotta a kukorica-kivitelét. A kikötői gabonakereskedők memorandummal fordultak a kormányhoz, melyben kérték a letiltó végzés hatálytalansítását. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium a tegnapi nap folyamán hivatalos átiratban közölte az exportőrökkel, hogy a rendeletet nem vonhatja vissza, mert még nincsenek bírtokában a kukoricatermesre vonatkozó adatok. A kereskedők azonban nem nyugodtak bele a válaszbba, hanem tovább kísérleteznek, mert a kukorica iránt, rendkívül nagy kereslet nyilvánul meg.

SIBIU-MEGYÉBEN MEGKEZDTEK A TAGOSÍTÁSI MUNKÁLATOKAT. *Bucurestiből* jelentik: A földművelésügyi minisztérium kataszteri ügyosztálya utasította alantás közegeit, hogy rövidesen kezdjék meg a tagosítási munkálatokat. A tagosítás díja hektáronként (2 kat. hold) 250 leibe kerül. Sibiu-megyében már hozzáálltak a munkához és Mohu községben bizottság dolgozik. Az első kísérletet után minden vonalon megkezdik a munkálatokat.

Gabonapiac. *Bucurestiben* 78 kg-os 510 lei, Brailában 79 kg-os 520 lei, Galacon 78 kg-os 500 lei, Konstancában 81 kg-os 535 lei, Clujon 78 kg-os 485—490 lei. Rozs: *Bucurestiben* 70—71 kg-os 485, Brailában 490, Galacon 69—70 kg-os 460, Konstancában 450, Clujon 485 lei. Kukorica. *Bucurestiben* 330, Brailában 350—370, Galacon 345, Konstancában 350 és Clujon 300 lei. Árpa: *Bucurestiben* 62 kg-os 370, Brailában 59 kg-os 335, Galacon 340, Konstancában 58 kg-os 310—325 lei, Clujon 60 kg-os 400 lei. Zab: 43 kg-os 270, Brailában 370—380, Galacon 40 kg-os 320, Konstancában 380, Clujon 350 lei. Lucernanag: 90 százalékos Clujon 27 leiel indul, míg a 90 százalékos löhere 24 leijel. Mák: Clujon 23 lei.

GYÜMÖLCSHETET RENDEZ A FÖLDMŰVELÉSÜGYI KORMÁNY. *Bucurestiből* jelentik: A földművelésügyi és a szövetkezetügyi minisztériumok elhatározták, hogy szeptember 14 és 21 között az összes megyeszékhelyeken gyümölcs-hetet, illetve kiállítás rendeznek. Szeptember közepétől október 15-ig pedig nagy propagandát fognak kifejteni, hogy az összes étermekben sok gyümölcsöt fogyasszanak.

SZEPTEMBER VÉGÉN ÜZEMBE HELYEZIK A MEZŐGAZDASÁGI GÉPKÖZPONTOKAT. *Bucurestiből* jelentik: Jelentették, hogy a kormány 100 mezőgazdasági gépközpontot állít fel. Minden központhoz 4 traktor kerül. Hivatalos jelentés szerint szeptember végén megérkeznek az Egyesült Államokból rendelt traktorok és nyomban átadják rendelkezésükre. A kormány azonban, még nem hozta nyilvánosságra a központok beosztását, így azt sem lehet tudni, hogy Ardealra hány jut.

ROMÁNIA LETILTOTTA A TÜRÖKORSZÁG FELE IRÁNYULÓ KIVITELT. *Bucurestiből* jelentik: A török köztársaság Románia egyik legkiválóbb mezőgazdasági és ipari piacának bizonyult. A fizetési bonyodalmak miatt azonban, közel fél-milliárd lei van blokádnál, a török Nemzeti Bankban. Így a romániai exportőrök nem tudnak pénzükhöz jutni. Erre való tekintettel, a kormány egyelőre letiltotta a kivitel és a napokban kereskedelmi tárgyalások indultak meg.

ROMÁNIA ÉS SZOVJETOROSZORSZÁG KÖZÖTT MEGINDUL A KERESKEDELMELI FORGALOM. *Bucurestiből* jelentik: A román-orosz diplomáciai viszony helyreállításától, a közgazdasági körök sokkal többet vártak, mint amennyit a valóságban jelentett. Két év alatt olyan jelentéktelen volt az árucserforgalom, hogy valósággal aggasztó helyzetet idézett elő. *Ostrovski*, *Bucuresti* szovjetkötvet és *Pop Valer* kereskedelemügyi miniszter, jegyzőkönyvet írtak alá, melynek értelmében Oroszország 100 millió értékű ipari cikket értékesíthet Romániában s ennek ellenében Románia különböző mezőgazdasági terményeket és termékeket exportál. Az export részleteiről még nincs pontos értesülésünk.

A jégkárosultak vetőmagbuzája. *Bucurestiből* jelentik: A kormány felhatalmazta a szövetkezetügyi minisztériumot, hogy a jégkárosult kisgazdáknak ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogy a kukoricát adják, vetőmagbuzát osszanak ki. Az érdekeltek a körjegyzőség útján, a mezőgazdasági kamarának kell bejelentésük igényeiket. A kérések fölött a prefektus elnökletével működő bizottság dönt.

SZÖLŐPIAC. *Bucurestiből* jelentik: A földművelésügyi minisztérium szőlészeti és borászati ügyosztályának jelentése szerint, az ország területén a következő csemeszőlő-mennyiség áll a kereskedők rendelkezésére. Panciu 300 vagon Chasselas, 2 vagon Hamburgi muskotály és 1 vagon Afuz Ali. Odobesti és Focsanin 700 vagon Chasselas, 20 vagon Hamburgi muskotály és 10 vagon Afuz Ali. Baltin 170.000 kg. Chasselas, Isabian 2 vagon Chasselas és Hamburgi muskotály. Sibiu vidékén 30.000 kg. muskotály, Chasselas és Hamburgi. Vasluiban 1500 kg. vegyes csemege. Cetatea Alban 21.000 kg. Chasselas és Caraburnu. Küküllőmentén 1500 kg. asztali szőlő. Aiud vidékén 8710 kg. csemeszőlő. Borarak. Muresmentén 15—25 lei és Arad-hegyalján 14—24 lei.

Élet — regény.

Hét ős, egy tavasz

Lehet a szörnyű élet, hét ős, küzdelmes életet mutatja be az író: **NAGY LÉDA**, finom meglátással és sok közvetlenséggel egy fiatal leány napsugaras boldog életét mutatja meg nekünk.

Ara 35 lej és portó.

Megrendelhető könyvosztályunkban.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 12.

București. 7.30 Reggeli műsor. 9.55 Istentisztelet. 13 Időjelzés, időjárás, sport. 13.10 Marcuzenekar. Közben 14.10 Hírek. 14.45 Vidám műsor. 15 Gazdáknak. 19 Üzenetek. 19.10 Juliea Vazul zenekara. Utána: Hírek. Felolvasás. 20 Julea Vazul zenekara. 20.30 Felolvasás. 20.50 Karének. 21.25 A Rádiózenekar hangversenye. 22.30 Hírek. Sport. 22.55 Román zene lemezek. Utána: Hírek közvetítése németül és franciául. Majd: Köz. emé-nyek.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11-12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó lötcamp lomból. A szentbeszédet Leopold Antal dr. mondja. 13.30 Operaházi zenekar. 14.10 „Emlékművek és műemlékek”. 15 Lemezek. 16 Gazdáknak. 16.50 Zongoraszámkok. 17.30 Közművelődési előadás. 18 Szaxofonszámkok. 18.20 A Ferencváros-Lazio futballmeccs közvetítése. 19.20 Danko Fista emlékezete”. 20.30 „Jónők és mágusok”. 21 „Házó, itt rádióüzenetek”. 21.35 Hírek. 22 Jazz. 23 Almásztalan Zenészek zenekara. 24.15 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 13.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, időjelzés, időjárás, vizállásjelentés. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sport híreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Lemezek. 20 Felolvasás. 20.20 Rádiózenekar. 21.30 Könyvek és folyóiratok. 21.40 Csak Rádió Romania: Román zene. Csak București: Mozart: Milánói hangverseny. 22.10 A két állomás együtt: Popovici Pupa énekel. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 1305 Rendőrszenekar. 14.30 Enekegyüttes. 17.15 Diáktfő-óra. 18 Cigányzene. 19 „A háziipar korszerűsítése”. 19.20 Nagy Margit énekel. 19.55 „Balatonfüred”. 20.20 Nagy Olivér mesterharmoniumon játszik. 20.45 „Az öregedő emberiség”. 21.15 Hangversenyzenekar. 21.45 Hírek. 23 Jazz. 24 Hírek német nyelven. 24.05 Lemezek. 1.05 Hírek külföldre.

KEDD, SZEPTEMBER 14.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, időjelzés, időjárás, vizállásjelentés. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sport híreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Lemezek. 20.10 Felolvasás. 20.30 Román lemezek. 21 Scenia Maria román népdalokat énekel. 21.25 Szimfonikus hangverseny. 22.30 Hírek. 23.15 Román lemezek. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 1305 Cigányzene. 14.30 Postászenekar. 17.10 Asszonyok. 18 Zongoraszámkok. 19 Jazz. 20 „A magyar társadalom ezer esztendeje”. 20.30 Szalonzene. 21.25 Hírek. 22 „Rigoletto”, hanglemezzel. 23.10 Időjárás. 24.15 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZERDA, SZEPTEMBER 15.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, időjelzés, időjárás, vizállásjelentés. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sport híreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. Predescu Viktor zenekara. Majd: Hírek felolvasás. Utána: körülbelül 20 Predescu Viktor zenekara. 20.30 Felolvasás. 20.50 Ravel-lemezek. 21.35 Csak Radio Romania: Lemezek. Csak București: Szarvas Antal hegedül. 22.10: A két állomás együtt: Vasiliu Maxim román dalokat énekel. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 1305 Lemezek. 14.30 Énekszámok gordonkakisérettel. 17.15 Diáktfőóra. 18 „Gyermektáplálkozási zavarok”. 18.30 Cigányzene. 18.55 „A magyar-cselizlovák labdarúgó mérkőzéséről”. 19.30 „A ló és az ember”. 19.55 Szalonzene. 21 Somogyi Nuszi és Rátkay Márton előadójátéka. 21.45 Hírek. 22.10 Jazz. 22.40 Új Magyar Vonósnégyes. 23.10 Időjárásjelentés. 23.45 Az 1. honvédegyalozred zenekara. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 16.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, időjelzés, időjárás, vizállásjelentés. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sport híreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Gramofonlemezek. 20 Lemezek. 20.30 Felolva-

sás. 20.50 Nicolescu-Basu G. román dalokat énekel. 21.15 Szórakoztató zene. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 1305 Szalonzene. 14.30 Balalajka. 17.15 „Tápszerek és élvezeti szerek”. 18 „Kassa, a magyar színészet nevelőanyja”. 18.30 Énekszámok. 19 „A jövő évad nagy filmjei a velencei nemzetközi bemutatón”. 19.30 Kétzongorás számkok. 20.30 Gazdáknak. 20.25 Cigányzene. 21 „A csata”. Rádiódrama. 22.10 Hírek. 22.30 Lemezek. 23 Időjárásjelentés. 23.40 Dr. Mohácsi Jenő németnyelvű előadása. 24 Jazz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 17.

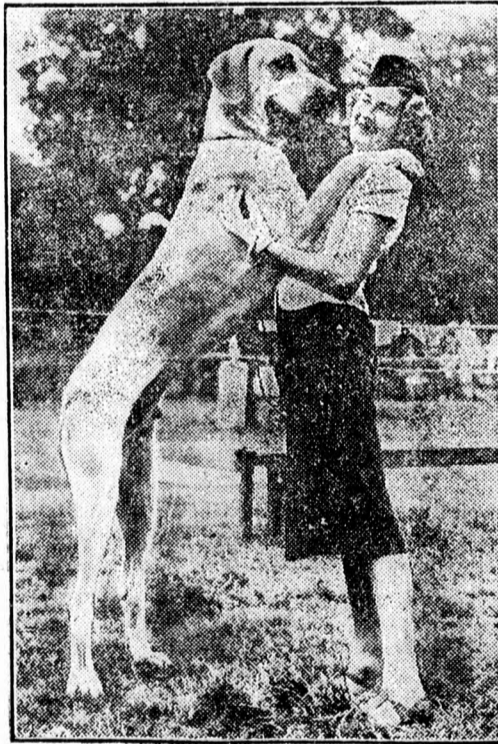
București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, időjelzés, időjárás, vizállásjelentés. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sport híreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Szórakoztató zene. 20 Felolvasás. 20.55 Csak Radio Romania: Lemezek. Csak București: Beet-hoven: G-dur zongorahármas. 21.15 A két állomás együtt: Verdi: Rigoletto, opera lemezek. Szünetekben hírek. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 1305 Zongoraszámkok. 17.15 Diáktfőóra. 18 Jazz. 18.30 Sportközlemények. 19 „Munkatáborok és munkaszolgálat külföldön”. 19.30 Hegedűszámok. 20 „Nemülnék belé egy félvilágért!” 20.30 Szalonzene. 21 Külügyi negyedóra. 21.40 Hírek. 22 Operaházi zenekar. 23.10 Időjárásjelentés. 24 Hírek angol nyelven. 24.05 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 18.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, időjelzés, időjárás, vizállásjelentés. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sport híreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Katonazene. 20.15 Felolvasás. 20.35 Beethoven: Kreutzer-szonáta (lemezek). 21.15 Csak Rádió Romania: Lemezek. Csak București: Táncezene. 22.30 A két állomás együtt: Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 1305 Énekszámok. 14 Lemezek. 17.15 Mesék. 18 Szalonzene. 19 „Hová forduljon a közönség, ha rádió-zavarokat észlel?” 19.30 Cigányzene. 20.15 „A madárvonulás jejtelméi”. 20.45 „Az ezüstírsály. Operett. 22.50 Hírek. 23.15 Jazz. 24.10 Hanglemezek. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Ki a magasabb?

Egy angol kutyakiállítás, a maga csoportjában első díjat ez a hatalmas dán dogg. Ha két lábára áll, még gazdájánál is magasabb.

KRANE ANNA
Magna Peccatrix
(Bűnbánó Magdolna legendája).
REGÉNY
Fordította: IJJAS ANTAL
Ara fűzve 110
„köve 135 és 5 lei portó.
Kapható könyvosztályunknál

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lei.

Különféle

Iskolai
cloth egyenruhák. Ház-tartási köpenyek, méret után, legolcsóbban a Fibrában, Oradea, Str. Vlahuta 2. Crisp-parti oldalon.

Köszörültesünk
ifj. Kelemen köszörűs-néi, Oradea, Piata Mihai Viteazul (Avram Jancu-utca sarok.)

Elveszett
egy 2121-es számú kerékpár permis. Kérem jutalom ellenében elküldeni. Oradea, Treb. Laurian 2. szám.

Ügynökök
magánfelek látogatásával, szépen kereshetnek. Cím: Oradea, Parcul Stefan Cel Mare 19.

Adás-vétel

Egy nappal asztal, éjjel kihúzható cseléd-ágy és egy zongoratók eladó. Oradea, Strada Alexandri No. 32 em.

Diák egyenruha
eladó. Cserépkályhát veszek. Oradea, Str. Pavel 17. szám.

Jutányos áron
eladó bronz ebédő villanylámpa Oradea, Str. Joan Ciordas No. 29. Udvarban balra. Megtekinthető délelőtt 11-től 1-ig.

Egy teljesen
jókarban lévő Singer varrogép eladó. Megtekinthető: Oradea, Bdul Bucurestilor 9. szám.

Régi
arany, ezüst, briliáns tárgyakat veszek magas árért. ékszereket olcsón javítok. **Herbst** óra. ékszeráruház. Oradea. Regele Ferdinand 3. szám.

Eladó
vagy elcserélném kisebb birtokért Oradeán cca 1100 m² méter területen épült, új adómentes házamat, teljes gazdasági épületekkel felszerelve. Megbízott: Vekerdy Kálmán. Oradea, Gh. Costaforu 29.

Eladó
egy jó karban lévő sőtétkéék tavaszi és téli kabát 8-11 éves lányoknak. Oradea, Str. Tic-hindeal 18-a.

Jókarban
levő cserépkályhát megveszek. Cím: Muihos, Oradea, Str. Bratianu No. 27.

Lakás

Butorozott szoba
különbejárattal szeptember 15-re kiadó. Oradea, Str. Averescu No. 37.

Kiadó
kétszobás, udvari lakás. Oradea, Str. Bratianu 61. a.a.t.

Kiadó
a városi strand mellett 2 szobás, kertes lakás. Oradea, Str. Codrion li.

Iskolás leánykát
teljes ellátással felvevünk. Leányiskolához közel. Oradea, Str. Jon Ghica 13. szám.

Kiadó
modern 2 szobás, komfortos magánlakás, Oradea, Str. Moldova 41. Barmikor beköltözhető. Értekezés Ep. Pavel 9. szám.

Központban
4 szobás lakás szeptember 15-re és egy egy-szobás, konyhas lakás azonnal kiadó. Oradea, I. G. Duca 23.

Kiadó
kertes házban 3 szobás, fürdőszobás lakás november 1-re. Oradea, Str. Ciordas 38. szám.

Alkalmazás

Elsőrendű
házi varrónőt keresek. Cím a kiadóban.

Okl. óvónő
előkészítést vállal esetleg nevelőnőnek elmentne vidékre is. Tóth Magdolna, Oradea, Str. Rosiorilor 4. szám.

Elsőrendű
varrólányokat és fizetéses tanuló lányokat állandóra felvesz, Salon Hedrich, Bul. Regele Ferdinand 15-a.

Új házba
házfelügyelőnek gyermektelen házaspár és mindenek szakszabá azonnalra felvétetik. — Oradea, Str. Matei Basarab 8. szám.